

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

DIREKTIONENS BERETNING TIL DET ORDINÆRE FÆLLESRÅDSMØDE

Torsdag den 1. oktober 2020

på A. P. Møller Skolen

INDHOLD

Direktionens beretning til det ordinære Fællesrådsmøde.....	3
<i>ved direktør Lars Kofoed-Jensen</i>	
Dagtilbudsområdet.....	5
Skole- og Gymnasieområdet	10
Kurser og pædagogiske arrangementer	17
Center for Undervisningsmidler (CfU), Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) og Rejsekontoret.....	18
IT i Skoleforeningen	31
Teknisk Afdeling	32
Skoleforeningens økonomi.....	35
Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig	37
<i>ved konst. sekretær Karina Holm Weiß</i>	
Ladelund Ungdomsskole	39
<i>ved konst. forstander Tore Bock</i>	
Ungdomskollegiet.....	40
<i>ved forstander Allan Pedersen</i>	
Jaruplund Højskole	42
<i>ved forstander Karsten B. Dressø</i>	

DIREKTIONENS BERETNING TIL DET ORDINÆRE FÆLLESRÅDSMØDE

Torsdag den 1. oktober 2020 på A. P. Møller Skolen
ved direktør Lars Kofoed-Jensen

Finansåret 2019 endte, som desværre allerede forudsagt i sidste års beretning, med et underskud. Det blev på 664.000 €, som stort set kunne forklares med lavere tilskud fra Slesvig-Holsten og højere lønudgifter på skoleområdet. Men tendensen med stigende underskud er vendt – og med beslutningerne fra foråret i Fællesrådet skulle vi gerne komme ud af de røde tal senest næste år. Dog er der så kommet en usikkerhedsfaktor til, som hedder Coronakrisen, men den ser endnu ikke ud til at slå bunden ud af vores ellers skrøbelige økonomi, fordi de store bevillinger ikke påvirkes. Fremtiden afhænger også af udviklingen i de danske bevillinger, og der vil tiden vise, om vi hurtigt havner i den næste sparerunde.

En særligt væsentlig faktor bliver her overgangen til Slesvig-Holstens Schülerkostensätze. De betyder et løft i indeværende finansår – måske endnu højere end budgetteret, fordi vi (som så mange andre) i dag har flere elever med særlige behov og særlige tilskud. I første omfang har vi forsøgt at estimere, hvor mange flere for at kunne ansætte de nødvendige lærere, og så må året vise, om vi allerede i år når en balance i økonomien. Undervejs kan vi dog konstatere, at vore interne resursetildelinger til elever faktisk er større end de tilskud, der opereres med i Slesvig-Holsten, så man skal desværre ikke forvente, at der pludselig kommer mange ekstra midler til den enkelte elev eller skole.

Beslutningerne i februar 2020 byggede bl.a. på konklusionerne fra den eksterne undersøgelse. Konklusionerne var ikke overraskende. Der blev ikke fundet skjulte millioner. Men det var godt at have en involverende proces, hvor også de folkevalgte sad med ved arbejdsbordet. Måske en model man skulle overveje ved særlige opgaver i Skoleforeningen – fx det kommende vedtægtsarbejde.

Sidste år varslede beretningen store forandringer på dagtilbudsområdet med den nye Kita-reform. Nogle af forhåbningerne ser ikke ud til at holde stik. Sydslesvigske daginstitutioner lå i nogle tilfælde allerede noget under det niveau, som reformen sætter som ”det nye forældrevenlige niveau” – og når man samtidigt fjerner det direkte tilskud til forældrene, ja så vil mange ikke opleve økonomiske lettelser, tværtimod.

For Skoleforeningen er vores hverdag med 57 institutioner med børn fra over 300 kommuner i den forbindelse en kæmpe udfordring – for der skal som minimum laves finansieringsaftaler med de 35 kommuner vi har institutioner i – og i skrivende stund har kun fem kommuner villet indgå aftaler. Vi håber på central politisk opbakning til standardaftaler. Hvis Kita-reformen skal leve op til sit løfte, så skal vi have bedre tilskud fra rigtig mange kommuner, hvor vi i dag trækker på danske tilskud for at få det hele til at løbe rundt.

På nogen områder vil vi være dyrere – dansk uddannede pædagoger er nu en gang noget andet end tyske Erzieher, derfor også andre lønninger. Det er rimeligt, at vi henter lidt støtte i Danmark til den del, men det er ikke rimeligt, at vi skal hente støtte, fordi nogle kommuner sparer penge på hvert barn, der er i vores mindretalsinstitutioner fremfor i de tyske.

Nye læreplaner og evalueringsformer er stadig ved at blive implementeret. Det kræver fortsat tid og tilpasning, sådan at vi får udviklet den tidssvarende og altovervejende danske tilgang til dagtilbud og

skolen, som hele tiden er vores mål. Og mon ikke evalueringskultur i bredere forstand kommer til at fylde i de kommende år.

Digitaliseringen er i fuld gang. DigitalPakt giver os tilskud på linje med offentlige skoler. Der kom også en hjælpepakke, som vi også er i fuld gang med at omsætte. På fællesrådsmødet vil vi gerne orientere yderligere om vores strategi og om den implementering, som nu er i fuld gang – og som helt ærligt fik et utroligt skub bagud af årsager, som ingen var herre over, nemlig Corona-lockdown med home-office og home-schooling. Det skub var meget ulige fordelt, for det hjalp dem, der havde ressourcerne – vores strategi skal implementeres, så den så vidt som overhovedet muligt hjælper alle.

I kan læse mere om de pædagogiske indsatser på de følgende sider – men vi vil gerne her takke hele vort pædagogiske personale, pædagoger, lærere og gymnasielærere for det store daglige arbejde med at udbrede dansk sprog og kultur og med dansk pædagogik.

Corona forhindrede i høj grad festligholdelsen af 100-året for grænsedragningen og Skoleforeningens 100-års fødselsdag. Hårdest var det nok, at vi ikke som planlagt kunne sende 5000 sydslesvigske skoleelever til Danmark til UngGenforening. Vi håber, at så mange skoler som muligt kommer afsted i næste års "fejningsperiode" – dvs. stort set mellem påske og sommerferien – hvor Danmark pt. planlægger erstatningsarrangementer for nogle af de store fejring, der skulle have fundet sted. Men det bliver ikke på en gang – som planlagt i år – til gengæld har vi et indtryk af, at forarbejdet i sig selv har ændret livet for en del skoler og det som var en grundtanke – nemlig revitalisering af kontakten til Danmark - flere steder allerede har fundet sted.

Fredag d.13. (marts) lukkede Corona Covid 19 grænsen til Danmark og alle vore institutioner. Perioden op til sommerferien blev præget af stadigt skiftende meldinger – først i strammende retning, siden i åbnende retning. Det var svært for alle at følge med – men der blev af alle i Skoleforeningen gjort et fremragende arbejde for alligevel at overkomme det hele under de helt ukendte rammer og betingelser, som pludselig overtog hverdagen. HVERDAGEN – nej den fik vi ikke før sommerferien, allerhøjest en anden hverdag. Og efter sommerferien forsøger vi nu en skrøbelig form for hverdag – for hvis vi lærte noget af vores Corona-forår var det vel – som Dan Turrell har skrevet om i et kendt digt – hvor meget vi holder af hverdagen.

Jeg vil gerne på direktionens og egne vegne sige tak til alle – ansatte, forældre, børn og unge – i vores system. I mine øjne fik verden øjnene op for vores rolle som "hverdagens helte" – jeg ønsker for os alle, at vi snart må få mere af den gode hverdag igen.

DAGTILBUDSOMRÅDET

BØRNETAL I DAGTILBUD

Samlet børnetal i dagtilbuddene (årligt gennemsnit – for 2020 vises tallet fra juni måned):

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	juni 2020
1.871	1.972	2.049	2.074	2.088	2.088	2.115	2.211	2.288	2.399	2.487	2.570	2.699

Deraf antal vuggestuebørn (årligt gennemsnit – for 2020 vises tallet fra juni måned):

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	juni 2020
75	129	138	151	227	317	376	463	506	525	451

Antallet af børn, der har været på Hjerpsted Feriekoloni, har siden 2010 udviklet sig på følgende måde:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
830	804	843	835	869	849	815	843	759	0

Antallet af børn, der modtager tilbuddet om forlænget åbningstid, har siden 2012/2013 udviklet sig på følgende måde (status juni 2020):

2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
370	522	664	849	966	1.035	1.014

SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE BLANDT FORÆLDRENE VEDRØRENDE DERES BLIK PÅ GOD KVALITET I DAGTILBUD

I Skoleforeningen vil vi klæde os selv på til en ”god” kvalitetsfremtid. For at få mere viden om det, har vi brug for et bredt blik på, hvilke forventninger både pædagoger, forældre og børn har, når de tænker sig selv ind i det gode udviklings- og læringsmiljø på 0 - 6 års området.

Baggrund

I 2018 har vi spurgt pædagogerne om deres blik på den gode kvalitet i dagtilbud. Her har vi spurgt til, hvordan egen indsats jf. arbejdet med den pædagogiske læreplan vurderes og, hvordan ejerskab og udviklingspotentialer i forbindelse med det opleves. Spørgsmålene til pædagoggruppen byggede særlig på relationsarbejdet ud fra forskellige perspektiver. Analysen blev til små 14 sider, der har affødt nogle refleksionsspørgsmål som, markeret i en rød tekstboks, blev placeret under hver analyseret svarkategori.

På den måde ønsker vi, at pædagogernes tilbagemeldinger fortløbende får et aktivt efterliv og blive til fælles afsæt for drøftelser af, hvordan vi, både centralt som i institutionerne, holder kurs og fortsat arbejder videre med at udvikle Skoleforeningens dagtilbud med høj kvalitet.

Når vi vil kortlægge kvaliteten i vores dagtilbud, ser vi det som en styrke at spørge alle vigtige aktører i dagtilbud i forbindelse med undersøgelsen. Efter spørgeskemaundersøgelsen blandt pædagogerne har vi derfor valgt at inddrage forældrenes blik på at give os et billede af det, der har betydning for dem.

Refleksioner på baggrund af analysens resultater

Undersøgelsen baserer på **770 besvarelser** ud af ca. 2000 mulige børnefamilier.

Det udgør en svarprocent på **38,5 %**. I selve behandlingen af besvarelsenerne medtænkes, at svarprocenten ligger under 50 %. Dog har vi spurgt os selv, hvordan det kan hænge sammen, at svarprocenten ikke er højere?

Spørgsmålene blev alle stillet på dansk. Det kunne tænkes, at det har afholdt nogle forældre med at svare, fordi der på dagtilbudsområdet typisk er mange forældre, der endnu er på dansk-begynderniveau.

Omvendt må vi fremhæve, at undersøgelsen bygger på besvarelser fra alle 57 dagtilbud. På den måde ses en repræsentativ bredde i besvarelsenerne.

Ligeledes er undersøgelsens vilkår, at vi for første gang tager fat på én fælles undersøgelse blandt forældregruppen på hele dagtilbudsområdet.

På den måde kunne en svarprocent på 38,5 % også tolkes som at være tilpas godt repræsentativ – set i forhold til en første forældreundersøgelse

Når vi ser på resultaterne af undersøgelsen kan vi primært fremhæve rigtig mange generelle tilfredshedsområder, men samtidig også pege på nogle udviklingsområder. Det kan vi inden for følgende:

- Dagtilbuddene scorer højt i forhold til en grundlæggende tilfredshed i de enkelte huse. Dialogen er god og samarbejdet med personalet opleves som meget positivt og udviklende.
- Læreplanen spiller en rolle for forældrene, når der fra personalets side informeres herom. Men, hvilken betydning det daglige læreplansarbejde i samarbejdet med forældrene har, er noget uklart. At fokusere på en større grad af forældreinvolvering og gensidig forventningsafklaring i det daglige læreplansarbejde kan fremme gode forudsætninger for en gensidig forståelse og handling – dvs. at etablere en større sammenhængskraft på læreplansblikket mellem hjemmet og institutionen.
- Rigtig mange forældre har flittigt udfyldt kommentarfelterne. Det er dejligt og har vist, at der sker meget og rigtig meget meningsfuld læring og udvikling i de enkelte dagtilbud.
- Forældrene føler sig rigtig godt informeret og fremhæver den kloge *Family*-investering.
- Forældrene understreger tydeligt, at dagtilbuddene fortsat skal erobre uderummet for og med børnene og reflekterer selv over at have mange muligheder for at tilegne sig det danske sprog.

PÆDAGOGISKE DAGE 2019

De Pædagogiske Dage 2019 blev både afholdt opdelt i ledergruppen og pædagoggruppen på 1. dag og som en fælles konferencedag på A.P. Møller Skolen i Slesvig.

Med fokus på forandringen af hvilke krav der stilles til ledere i dag og i forlængelse af Skoleforeningens trivselsundersøgelse, tog vi fat omkring emnet "**Stress og ledelse**" med ledergruppen på Jaruplund Højskole. Dagen var planlagt sammen med **Bjarne Toftegård** som bl.a. underviser på stresscoachuddannelsen.

I en vekselvirkning mellem oplæg og workshop blev der taget udgangspunkt i ledernes egen stress, og hvordan stress kan forebygges hos medarbejderne. Spørgsmål som bl.a. hvad er stress egentlig og hvordan bliver jeg opmærksom på egen eller andres stress samt lederens egen rolle i at forebygge stress og ledelsesstilens betydning blev taget op via refleksioner og drøftelser som prægede dagen. Lederne blev præsenteret for effektive redskaber som kan være med til at forebygge stress og styrke opmærksomheden omkring emnet.

Pædagoggruppen mødtes på A.P. Møllerskolen med et fælles formiddagsprogram omkring emnet "**Leg og læring**" på baggrund af aktuel fokus på legens betydning i forbindelse med den styrkede læreplan.

Emnet blev planlagt i samarbejde med Thorleif Frøkjær - Lektor, cand.psych. fra UCC - som ud fra et teoretisk blik lagde fokus på legens betydning for børns trivsel, læring og udvikling. Herunder også en vægtning af den `med-legende voksne`. Men også et fokus på børnefællesskaberne og det brede læringsbegreb, hvor læringsmiljøet hele dagen, med tid til gentagelser og fordybelse, er afgørende. Om eftermiddagen var pædagoggruppen delt op efter målgruppen dvs. 0-3 årige og 3-6 årige for at fortsætte med emnet "**leg og læring**" ud fra en praksisvinkel med instruktørerne Thorleif Frøkjær hhv. Michael Back som er kursusholder, komponist, sanger, musikformidler m.v. Han inspirerede pædagogerne med ideer til sjove sanglege og remser, sange og lege der træner sprog og motorik, til brug af rekvisitter som bamser, ærteposer, faldskærm mv., sange og lege der styrker og træner motorik og kropsbevidsthed og ideer til afslapningsange.

Fællesdagen bød på forskelligt indhold hvor instruktør Tommy Krabbe tog fat omkring "**Nysgerrighed er svaret**" om formiddagen. Hensigten var at igangsætte refleksioner, omkring nysgerrigheden og dennes betydning i forhold til det faglige og det relationelle på arbejdspladsen i arbejdet med børn og samarbejdet med kolleger.

Den anden del af dagen tog fat omkring et altid aktuelt emne i og omkring vores organisation - "**kultur, dannelse, sprog og identitet**". Rødkål og Sauerkrauts infotainment lagde ligeledes op til refleksioner om vores unikke rolle som kulturformidler og rollen som aktør i processen omkring kulturformidlingen hvor bl.a. pædagogernes personlige Sydslesvig identitet kom på banen.

ÅRETS KURSUSPLANLÆGNING

Inden børnehavetåret blev præget af Corona nåede vi at afholde et par kurser til efteråret `19 - herunder bl.a. et kursus omkring Konstruktiv feedback. Begrebet dukkede op i forbindelse med Skoleforeningens trivselsundersøgelse hvoraf det fremgår som et ønske at få etableret mere feedback i forskellige sammenhænge. På denne baggrund blev kurset "Konstruktiv Feedback" til og planlagt i samarbejde med Dörte Lambers som er diplom socialpædagog og systemisk supervisor. Med kurset "Konstruktiv feedback" har pædagogerne øget værktøjskassen med et effektivt redskab til at forbedre samarbejdet og til at skabe udvikling. Konstruktiv feedback mellem kolleger og mellem leder og medarbejdere er en kommunikationsform, der kan være med til at skabe refleksion, udvikling og en god samarbejdskultur. En sund feedbackkultur er afgørende for trivsel på arbejdspladsen, modvirker udbrændthed og er et led i kvalitetssikringen. Skønt at der var så stor søgning om dette kursusudbud.

KURSUSHALVÅRET 2020

Med ca. 1000 ansøgninger på dagtilbudsområdet har der igen været stor søgning i forhold til de emner vi har ønsket at udbyde i samarbejde med mange forskellige instruktører fra Danmark og Sydslesvig. Desværre har Corona bøvlet og kurserne kunne ikke gennemføres som planlagt.

Kursusudbuddet var ellers planlagt til at fortsætte kursen med den styrkede læreplan og dens mange facetter. Herunder emner som det brede læringsbegreb, leg, dannelse, forældresamarbejde og meget andet som er væsentligt at tage hånd om i forlængelse af dagtilbudslovens ikrafttræden i DK siden juli 2018. Af både den styrkede læreplan i DK som Kita-loven i Tyskland fremgår at it er en grundlæggende kulturteknik, som børn skal have mulighed for at bruge i et eksperimenterende fællesskab. Vi har derfor bl.a. planlagt kurserne "**leg med medier i vuggestuen**" og "**leg med medier i børnehaven, SFO og HFO**" i samarbejde med Camil Hesse – *konsulentvirksomhed LEG MED MEDIER*.

Kurserne er målrettet de forskellige aldersgrupper og tager udgangspunkt i en refleksiv tilgang i legen og arbejdet med teknologier altid med udgangspunkt i børns leg og teknologiens legepotentiale. Kurset skal bl.a. lægge op til diskussioner om fælles forståelser, dilemmaer, forventninger og nuværende praksis.

It og mediekurserne samt den pædagogiske eftermiddag ”få fingrene i it og medier er bl.a. startskuddet til strategien for *digitalisering, it og medier* som er trådt i kraft per 1.4.2020 – midt i Coronahøjsædet. Årets kurser var planlagt som inspiration til de områder vi arbejder med i 2020 – herunder også de justeringer der bliver aktuelle i vores overordnede koncept for pædagogiske læreplaner. Med blik for børns trivsel, læring og udvikling har vi planlagt kursusdage og eftermiddage som ud over inspiration skal give nye drejninger i udviklingen af dagtilbud med høj kvalitet, hvor der er fokus på udviklingen af team, - og feedbackkulturen, at skabe samtalekultur og forældresamarbejdet – ligesom mere praksisrelaterede kurser som bæredygtighed, musik og yoga med børn. Vi satser på at kunne gennemføre efterårsprogrammet som planlagt og ser frem til at udbyde forårsprogrammet i 2021 i stedet for.

OM UDVIKLING AF ET POSITIVT ARBEJDSMILJØ

Arbejds miljø skal både sikre et sikkert og sundt arbejde, og det skal sikre udvikling og trivsel. Et positivt arbejds miljø medfører glæde medarbejdere og glæde medarbejdere har fokus på børn og unges positiv trivsel og udvikling.

Psykisk arbejds miljø handler blandt andet om at holde fokus på det, der er institutionens kerneopgave: det daglige pædagogiske arbejde med børnene. Arbejdet med psykisk arbejds miljø er for eksempel at have fokus på:

- Hvordan arbejdet organiseres og tilrettelægges (fx hvordan er pauserne tilrettelagt? Hvordan ser arbejds mængden ud? Hvordan er arbejdet fordelt på de enkelte medarbejdere? Og hvordan har den enkelte medindflydelse på jobbet?
- Det pædagogiske arbejdes indhold (Hvordan støtter forældrene? Er støj og larm belastende? Og hvordan ser mine faglige udviklings muligheder ud?
- Samarbejdet mellem kollegerne (Hvordan får jeg en god faglig støtte og relevant feedback? Og hvordan ser husets fælleskabsfølelse ud?
- Samarbejdet mellem ledelse og medarbejdere (Hvordan håndteres udfordringer? Hvordan medinddrager lederen alle medarbejdere? Og er der en tydelig rollefordeling i huset?

Skoleforeningen har i slutningen af 2018 gennemført en trivselsundersøgelse i hele organisationen, hvor fokus var det psykiske arbejds miljø. I starten af 2019 viste resultaterne overordnet at medarbejdere savner at få tilbagemeldinger fra kollegaer og leder for udført arbejde. På baggrund af det, blev der udbudt kurser med emnet ”feedback-kultur”, som samtidig også var hovedemnet på årets fælles lederkonference. Sammen med underviser Anders Trillingsgaard (Ph.d.) kunne både dagtilbuds-, skole- og forvaltningsledere øve sig i at give og modtage feedback på en meningsfuld måde.

Analysen fra trivselsundersøgelsen for de enkelte faggrupper har også peget på andre områder, hvor vi kan blive bedre til at fremme trivslen på arbejdspladsen. Skoleforeningen har pga. resultaterne tilpasset sit interne kursus katalog for alle medarbejdere. Indholdet omhandler eksempelvis, at forebygge stress, at skabe en god samtalekultur, at sætte fokus på teamledelse og meget mere. Vi ser ligeledes frem til, at udbyde en større trivselsmesse i 2021, som skal byde ind med masser af gode redskaber rundt om en sund arbejdsplads.

Samarbejdet mellem det pædagogiske personale og forældrene er ét afgørende element i at skabe et godt arbejds miljø. Trivselsundersøgelsen kunne fremvise, at forældrene i Skoleforeningen bidrager et

godt stykke til det gode arbejdsmiljø i det daglige, idet man er god til at samarbejde, når der opstår problemer med hinanden.

Det gode arbejdsmiljø afhænger ikke kun af det psykiske arbejdsmiljø, men også af selve de fysiske rammer. Derfor blev der i børnehaveåret 2019/2020 sat fokus på at gennemføre sikkerhedstilsynsbesøg i vores dagtilbud. På den måde kan der peges på områder, som Skoleforeningen må optimere i forbindelse med det man kalder for arbejdsmiljøorganiseringen. Sikkerhedstjekket går blandt andet ud på, hvordan en god stol kan forebygge rygskeer eller hvordan en optimal belysning kan gøre en forskel på trivsel. Der tjekkes blandt andet også op på hygiejnestandarder samt brandsikkerheden.

For hvert dagtilbud har tysk *Unfallkasse Nord* uddannet en medarbejder, som en såkaldt arbejdsmiljørepræsentant (AMR). Institutionens arbejdsmiljørepræsentant er i hverdagen en vigtig sparringspartner for den lokale ledelse om sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen.

I 2020 kunne Skoleforeningen etablere et tættere samarbejde med vores arbejdsmedicinske rådgivning BAD. Der blev gennemført lokale forebyggende arbejdsmedicinske undersøgelser i dagtilbud og skoler. Driftslægen får et bedre overblik over de lokale betingelser og kan rådgive ud fra den enkeltes virkelighed. Bl.a. omfatter undersøgelserne vejledning for infektionssygdomme, når man arbejder med børn i 0-6 års alderen eller for hudpleje når man arbejder i rengøringsområdet. Vi glæder os meget over, at denne fremgangsmåde bliver modtaget så godt og håber på, at vi kan fortsætte med at tilbyde denne fremgangsmåde.

SKOLE- OG GYMNASIEOMRÅDET

Ved det nye skoleårs begyndelse – opgjort pr. 1. september 2019 – var 5.668 elever indskrevet i de 43 danske skoler i Sydslesvig mod 5.657 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

INDSKOLINGSTAL

Ved begyndelsen af skoleåret 2019-2020 blev 580 børn indskolet i de danske skoler i Sydslesvig. Efterfølgende tabel viser tilgangen af nye elever på 1. klassetrin i de seneste 10 år:

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
624	595	566	609	562	557	551	594	563	580

DET SAMLEDE ELEVTAL

Det samlede elevtal i skolerne har i perioden 2010-2019 udviklet sig på følgende måde (opgjort pr. 1. september):

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
5.636	5.667	5.675	5.738	5.715	5.717	5.835	5.722	5.657	5668

Elevtallet pr. 1. september 2019 er lidt større end i 2018. Antallet af nye elever i 1. klasse ved begyndelsen af skoleåret 2019-2020 er til gengæld lidt højere end i 2018. De kommende år regner vi med, at der fortsat vil være stabile tal. Alt i alt vurderes, at elevtallet de kommende år ikke vil have de store udsving.

Elevernes fordeling på forskellige klassetrin (pr. 1. september 2019)

1. klassetrin	580
2. klassetrin	563
3. klassetrin	537
4. klassetrin	495
5. klassetrin	514
6. klassetrin	512
7. årgang	524
8. årgang	449
9. årgang	494
10. årgang	351
11. årgang	236
12. årgang	219
13. årgang	194
<hr/>	
I alt	5.668

SKOLERNES STØRRELSE

Skoler og antal klasser i skoleåret 2019-2020

Skoler med 1 klasse

Risby Danske Skole, Vestermølle Danske Skole, Kobbermølle Danske Skole, Vyk Danske Skole

Skoler med 2 klasser

Husby Danske Skole, Satrup Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj, Bøl-Strukstrup Danske Skole, Medelby Danske Skole, Sørup Danske Skole, Treja Danske Skole

Skoler med 3 klasser

Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Vimmersbøl Danske Skole, Askfelt Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Store Vi – Vanderup Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Nibøl Danske Skole, Ladelund Ungdomsskole

Skoler med 4 klasser

Uffe-Skolen, Hans Helgesen-Skolen, Kaj Munk-Skolen i Kappel, Jernved Danske Skole, Trene-Skolen, Sild Danske Skole, Hanved Danske Skole

Skoler med 5 klasser

Lyksborg Danske Skole

Skoler med 6 klasser

Oksevejens Skole, Gottorp-Skolen

Skoler med 7 klasser

Bredsted Danske Skole

Skoler med 8 klasser

Duborg-Skolen (eksklusive 11.-13. årgang), Ejderskolen

Skoler med 9 klasser

Sønder Brarup Danske Skole

Skoler med 10 klasser

Harreslev Danske Skole

Skoler med flere end 10 klasser

Hiort Lorenzen-Skolen	12 klasser
Jørgensby-Skolen	12 klasser
A. P. Møller Skolen (eksklusive 11.-13.)	13 klasser
Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg	13 klasser
Husum Danske Skole	13 klasser
Jens Jessen-Skolen i Flensborg	14 klasser
Læk Danske Skole	14 klasser
Jes Kruse-Skolen	16 klasser
Gustav Johannsen-Skolen	16 klasser

FRITIDSTILBUD

Heldagskolerne består af i alt 24 SFO'er og 12 HFO'er:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SFO'er	27	27	29	30	31	26	26	26	24	24
elever	677	687	696	747	780	719	770	803	821	900
HFO'er	4	4	4	4	12	12	13	13	12	12
elever					54	288	284	302	292	195
Heldagsskoler	31	31	33	34	43	38	39	39	36	36
elever	677	687	696	747	834	1007	1054	1105	1113	1095

Statistikken – "HFO'er" omfatter kun de elever, der er tilmeldt "Aktivitet og Læring (1. - 4. klasse)", som er en fritidsaktivitet for de yngste elever og svarer til SFO-tilbuddet

HELDAGSSKOLER

Flensborg by

Oksevejens Skole, Cornelius Hansen-Skolen, Jens Jessen-Skolen og Gustav Johannsen-Skolen

Slesvig-Flensborg amt

Bøl-Strukstrup Danske Skole, Gottorp-Skolen i Slesvig, Hanved Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Husby Danske Skole, Jaruplund Danske Skole, Lyksborg Danske Skole, Medelby Danske Skole, Satrup Danske Skole, Skovlund-Valsbøl Danske Skole, Store Vi - Vanderup Danske Skole, Sørup Danske Skole, Treja Danske Skole, Trene-Skolen i Tarp, Harreslev Danske Skole, Sønder Brarup Danske Skole og Hiort Lorenzen-Skolen i Slesvig

Nordfrisland amt

Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad, Nibøl Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj, Uffe-Skolen i Tønning, Vimmersbøl Danske Skole i Sønderløgum, Vyk Danske Skole, Bredsted Danske Skole, Husum Danske Skole, Læk Danske Skole og Sild Danske Skole

Rendsborg-Egernførde amt

Askfelt Danske Skole, Jernved Danske Skole i Dänischenhagen, Risby Danske Skole, Jes Kruse-Skolen i Egernførde og Ejderskolen i Rendsborg

Under planlægning

Oprettelsen af Duborg-Skolens HFO blev udskudt pga. ombygningsarbejdet på skolen.

SKOLEOMRÅDET 1.-10. KLASSETRIN

Det blev til et helt anderledes skoleår, end det vi havde forudset. Det startede med Dronningens besøg og den medvind som Sydslesvig og Skoleforeningen fik i medier og i rigtig mange danskeres bevidsthed. Her var skolerne synlige i gadebilledet og stod på institutionerne med viftende Dannebrog, og det ofte i regnvejr. Den perfekte optakt til den store fælles event UngGenforening lå lige for. Selvom vores event ikke blev som planlagt i uge 20, så er Skoleforeningen lykkedes med at skolernes engagement ude på skolerne mange steder allerede har skabt kontakt og udveksling med institutioner i Danmark med perspektiv.

I skoleåret blev vores nye læreplaner gældende og børn, familier og alle medarbejdere begyndte for alvor at lære dem at kende. I starten af 2020 tog vi et stort skridt i udviklingen af vores evalueringskultur, da vores nye evalueringer – dialogskemaer – blev virkelighed og fik mange ord med på vejen. Meget skal spille sammen i den proces, og også her har vi fra skolekontoret oplevet forældre, hjemme og medarbejdere på skolerne med stor parathed i at skabe forandringer af det kendte.

Forandringskompetencen blev i allerhøjeste grad udfordret midt i marts, da skolevirkeligheden, som vi kender den alle, blev lukket ned på én gang. I tiden fra marts og op til sommerferien har vi tydeligt mærket hvordan forældre og børn og unge sammen forsøgte at skabe struktur i læringen med deres lærere, enten på skærm i TEAMS, per mail og telefon eller via et ugentligt møde på afstand. Her har mange familier løftet og assisteret undervisningen ved siden af private corona-udfordringer. Der er blevet gennemført fjernundervisning i analog- og i digitalform, og langsomt blev matrikelundervisningen startet op igen i kombination med fjernundervisningen. Her skulle der stor smidighed til. Skolerne har udvist stor opfindsomhed og ansvarsbevidsthed. Børnene og de unge har været super tålmodige og disciplinerede i denne tid, hvor de har oplevet en helt ukendt form for isolation. Børn og unge i særlige udfordringer blev ramt ekstra voldsomt. Tiden har givet os alle det blik, hvor meget skole virkelig betyder for de sociale relationer.

Meget vil også blive anderledes i skoleåret 20/21, men sammen skal vi finde normaliteten igen. Men tiden har også givet os vigtig læring i systemet skole. Noget af det vi troede er normaliteten, det kan med fordel også forandres til nyt og godt. Vi skal sammen fortsat turde udfordre og udvikle vores skoleområde.

FRA LÆREPLAN TIL EVALUERINGSKULTUR

Ved siden af den enkelte skoles egne indsatsområder har skoleområdet fortsat det store fælles indsatsområde med implementeringen af vores evalueringskultur. Det blev tydeligt for mange, da børnene i januar fik et nyt dialogskema med hjem. De kendte udtalelser og karakterer blev erstattet med målbeskrivelser og pile. Vi har nu ikke længere den enkelte faglærers talkarakter eller karakterbeskrivelse i ord. Leder man som forældre efter barnets præstationer i det enkelte fag sammenfattet i et tal eller med ord, så finder man det ikke.

I dag har vi derimod målbeskrivelser, der kigger fremad mod næste udviklingstrin. Og målene er tydeligt forankret i læreplanerne. Her kan barnets læring i fagene følges og evalueres løbende mellem lærer, barn og forældre. For at vi alle møder mulighederne og bredden i den nye form, skal der samtaler til med barnet og forældrene. Derfor kalder vi dem dialog skemaer – dialog er nødvendig. Løbende coaching og feedback med barnet er nøgleordene. Fordi dialogskemaet tager sit udgangspunkt i læreplanerne kan sproget virke svært og fremmed. Vi er på skolekontoret sammen med skolerne opmærksomme på, hvordan vi kan forenkle tilgangen til sproget i dialogskemaerne for de mange

forældre, der først er på vej ind i det danske sprog. Konsulenterne arbejder på at evaluere dialogskemaerne med børn og forældre i løbet af skoleåret 20/21.

Det er en stor bedrift at ændre en 150 årig praksis med karaktergivning. Derfor er det vigtigt at holde sig målet for øje og vide, at ændringer kræver tid for at rod fæste sig. Vores fælles opgave er nu fortsat at give dialogskemaerne sprog og rytme i hverdagen, så evalueringskulturen bliver robust. Robustheden består i, at vi sammen udvikler vores evalueringskultur – og det vil sige sammen med børn og unge, forældre og alle professionelle. Og her er vi alle på vej.

FRITIDSTILBUD

I skoleåret 2019-2020 har der været stor fokus på administrativt at strømline hele fritidsområdet ved Skoleforeningen. Alle aktiviteter er heldagsskoleaktiviteter, hvad enten den lovmæssigt hører under "Betreute Grundschule" eller "Offener Ganztagschule". Én af de større indsatser fremadrettet er at skabe rammerne for at koble skolens undervisningsdel med fritidsdelen i form af udviklende lærings- og trivselsforløb. Børn og unge møder skolen fra om morgenen til om eftermiddagen, når de tager hjem. Ca. 1/3 af alle børn afslutter skoledagen med fritidsaktiviteter under heldagsskolen i én af Skoleforeningens mange heldagsskoler. En anden 1/3 del af vores børn går efter undervisningen i aktivitetstilbud arrangeret af SdU. Med vores store fælles 2020 event UngGenforening i uge 20 har SdU og Skoleforeningen haft en vigtig fælles indsatsområde, der samtidig har øget samarbejdskontakten mellem de to foreninger der tilbyder fritidsaktiviteter i Sydslesvig. Projektet måtte aflyses pga. Corona, men vores fælles ansvar for at udvikle aktiviteter for børn og unge i Sydslesvig blev boostet. Vi fortsætter samarbejdet ad et styrket spor.

Det næste skridt Skolekontoret er ved at forberede er indsatsen for at udvikle pædagogiske læreplaner på Skoleforeningens heldagsskoler. Til dette formål har Skolekontoret ansat en pædagogisk konsulent fra fritidsområdet.

FRIVILLIG MUSIK

Skoleforeningens frivillige Musikundervisning (SFM) styrker og danner basis for musikalsk udfoldelse ved skolens faste arrangementer samt i dagligdagen generelt.

2019-20 har dog været et udfordrende år for elever og lærere i den frivillige musikundervisning, der på linje med andre fagområder har måtte mærke sparekniven gøre et kraftigt indhug i antal tildelte timer. Et udvalg arbejder pt på nye løsningsmuligheder for den frivillige musikundervisning.

Trods ovenstående - og inden coronarestriktionerne - er det i SFMs regi lykkedes at afvikle masser af gode optrædere til julefester, morgensange og i mange andre sammenhænge.

Således oplevede Dronning Margrethe II under sit besøg i Sydslesvig i september 2019 også både kor- og sammenspilhold fra SFM.

Der er endvidere øvet op til fællesarrangementer som skolekorstævne i marts 2020 samt Spil Dansk-Ugen i oktober/november 2019. Skoleforeningen takker SSF og SdU for godt samarbejde omkring sidstnævnte arrangement.

SKURK

SKoleforeningens UnderholdningsoRKester fik en enestående og mindeværdig start på sæsonen med koncertindslaget for Dronning Margrethe og de mange festklædte gæster på APM-skolen den 4. september. Herefter fulgte optagelsesprøver for nye medlemmer og et arbejdsomt efterår og en vinter på Christian Paulsen-skolen med prøver på det musikalske program til børnehavekonserter, til åbningen af mindretalsudstillingen i Landdagen i Kiel og til orkestrets planlagte 10-års

jubilæumskoncert. Corona kom i vejen og alt sammen måtte aflyses. SKURK'ene så hinanden sidste gang den 29. februar og glæder sig nu helt vildt til at spille sammen igen – vi finder på noget!

GYMNASIEOMRÅDET

STATISTISKE OPLYSNINGER

Ved skoleårets start 2020-2021 var der i alt 668 elever i gymnasieoverbygningen. En stigning på 19 elever i forhold til skoleåret 2019-2020, hvilket vil sige, at elevtallet har været stabilt over en lang årrække.

Elevtal pr. 1. september 2020 (pr. 1. september 2019):

	11. årgang	12. årgang	13. årgang
Duborg-Skolen	145 (121)	113 (108)	99 (120)
A. P. Møller Skolen	101 (115)	106 (111)	104 (74)
I alt	246 (236)	219 (219)	203 (194)

I år kunne vi dimittere 185 studenter mod 193 i fjor. I alt var der 71 (98) studenter fra A. P. Møller Skolen, mens der var 114 (95) fra Duborg-Skolen. (Sidste års tal i parentes.)

A. P. Møller Skolen

Den 4. september 2019 lagde A.P. Møller Skolen bygning til hele det danske mindretals festaften for H.M. Dronning Margrethe II. HM Dronningen besøgte ganske vist ikke skolen som institution, men var budt til middag på skolen af de sydslesvigske organisationer, hvori der også deltog 500 inviterede gæster. Ikke desto mindre fyldte 250 af A.P. Møller Skolens elever godt op og formidlede et stort smilende skoleindtryk til Dronningen og alle andre idet 80 gymnasieelever dannede espalier for Dronningen, da hun betrødte aulaen, og siden serverede de for alle gæsterne inde i festsalen.

Den 20. september 2019 deltog flere gymnasieklasser i en fælles workshop med klasser fra Duborg-Skolen i forbindelse med forberedelsen af en dansk-tysk ansøgning til UNESCO om anerkendelsen af den dansk-tyske mindretalsmodel som immateriel kulturarv. Her fik eleverne mulighed for at give deres synspunkter og bidrag til ansøgningen, der blev sendt afsted af den danske og tyske regering i slutningen af marts 2020.

En lang række af planlagte arrangementer som fx et åbent hus-arrangement, på 100-årsdagen for grænsen, 12. årgangs studierejser til Madrid, Budapest og Østrig, deltagelse i det årlige ISLI – International Student Leadership Institute i Sydtykland, hvor A.P. Møller Skolen traditionelt repræsenterer Danmark, besøg af genforeningsbussen fra Museum Sønderjylland og flere andre blev stoppet af coronavirusset og den efterfølgende nedlukning.

Undervisningen fortsatte som virtuelt tilbud, men skolehverdagen forsvandt. På trods af nedlukningen kunne studentereksamenen med skriftlige og mundtlige prøver alligevel gennemføres på nær den praktiske idrætseksamen, som blev aflyst i hele Slesvig-Holsten og årets studenterårgang klarede sig rigtig godt på trods af de vanskelige vilkår. Dimissionen for de i alt 71 studenter kunne gennemføres udendørs, og statssekretæren i uddannelsesministeriet i Kiel, Dorit Stenke, holdt festsalen til denne enestående studenterårgang.

Duborg-Skolen

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II's besøg på Duborg-Skolen den 3. september 2019 blev en mindeværdig dag, hvor elevtalen fra Johanne Juul Olsen gjorde stort indtryk.

Den 1. oktober 2019 tiltrådte Heino Aggedam som rektor på Duborg-Skolen og senere på måneden sagde skolens personale, elever, Samarbejdsrådet og Skoleforeningen officielt goddag og velkommen ved en stor reception på Duborg-Skolen.

Skolen har bestilt arbejdscomputere til alle undervisere for at understøtte Skoleforeningens digitaliseringsstrategi og for at kunne bringe pædagogiske værktøjer fra den digitale værktøjskasse i spil. I alle klasselokaler er der installeret moderne digitale tavler, der supplerer de traditionelle tavler. Skolens ombygning har påvirket skolen gennem længere tid, men i løbet af påsken 2020 flyttede Fællesskolen tilbage fra Skolegyde, og håndværkerne arbejder nu på de sidste detaljer.

Skolens tilbud om udvekslingsrejser spillede også en stor rolle i det forgangne skoleår. Duborg-elever besøgte skoler og elever i USA og Frankrig, og skolen var vært ved besøget fra dens kinesiske venskabsskole for Dong-mindretallet i den kinesiske provins Hunan. I november var fem af eleverne med til at tage imod Namibias ambassadør i Tyskland. I december optrådte Lyspigerne fx i Hamborg og på Sild og ved skolens egen adventsfest. I marts 2020 skulle skolen have taget imod dens venskabsskole fra USA, men som så mange andre planlagte arrangementer, såsom Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Benediktes besøg den 13. marts 2020 og ca. 60 folketingspolitikeres besøg den 16. marts 2020 måtte også dette besøg desværre aflyses pga. coronavirus.

Som alle skoler blev også Duborg-Skolen lukket ned og lærerne underviste virtuelt og samlede en masse erfaringer med digitale redskaber, så midt i alle aflysningerne og skuffede forventninger opstod udvikling og nye tiltag, som skolen kan bygge videre på i den kommende tid.

KURSER OG PÆDAGOGISKE ARRANGEMENTER

Skoleforeningens kurser og pædagogiske arrangementer for pædagogmedhjælpere, pædagoger, lærere og magistre i skoleåret 2019-2020.

Hvad	Halvår/år	Kursusnavn	Timer	Deltagere
K	2/2019	Diplomuddannelse i ledelse - modul 1	52	8
K	2/2019	Diplomuddannelse i ledelse - reparationsår	---	10
K	2/2019	Fra talfornemmelse til regnemetode	6,5	18
K	2/2019	Humor og arbejdsglæde	7	11
K	2/2019	Humor og arbejdsglæde - dubleringskursus	7	12
K	2/2019	Bevægelse i undervisningen	5,5	29
K	2/2019	Lyksborg Historiske Værksted	3	6
K	2/2019	Kropsbasis ift. den nye læreplan i idræt - aftenaktivitet Hip Hop	8	23
F	2/2019	Åben, undersøgende og mundtlig matematik	7	22
K	2/2019	Office 365 - begynderkursus	6	18
K	2/2019	Kursus i skolekorledelse	6	12
K	2/2019	Krudt til kanonen! - indskoling og mellemtrin	3	17
K	2/2019	Krudt til kanonen! - udskoling	3	11
K	2/2019	Flipped Learning	5	12
K	2/2019	Elektronisk musik II	3	7
K	2/2019	Office 365 - fortsætterkursus	6	21
K	2/2019	Sløjd - maskinkursus for kommende sløjdlærere	30	7
K	1/2020	Tag hånd om den gode overgang (kun gennemført halvt pga. corona)	7	16
K	1/2020	Sløjd - modul 1	30	8
K	1/2020	Inspiration til den daglige praksis i en SFO/HFO	10	15
K	1/2020	GeoGebra for begyndere (kun gennemført halvt pga. corona)	3	25
PA	2019	Introduktionskursus for nyansatte lærere og pædagoger 2019 (2020-del aflyst)	15,75	17
DKS	2019	Førstehjælp efterår 2019 (deltagere fordelt på 5 kurser á 8 timer)	40	30
DKS	2020	Førstehjælp forår 2020 (frem til maj 2020, fordelt på 4 kurser á 8 timer)	32	14
<i>De resterende kurser i foråret 2020 blev aflyst pga. Covid-19</i>				
I ALT			295,75	369
Deltagere i eksterne kurser i skoleåret 2019/2020				78

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER (CFU)

Digitale læremidler har fortsat været et højt prioriteret indsatsområde for Center for Undervisningsmidler i skoleåret 2019-2020. CfU og PLC-tjenesten har fokus på udviklingen af strategier for it og medier og for skolebiblioteker til pædagogiske læringscentre (PLC) for dagtilbuds- og skoleområdet. Endvidere er pædagogiske konsulenter fra PPR og Dagtilbudskontoret blevet tydelige aktører i teamet omkring CfU.

IT OG MEDIER

Digitalisering på skolerne er fortsat under udarbejdelse og udvikling i Sydslesvig. Herunder har CfU sammen med dagtilbuddet sørget for en stor it og medie pakke til børnehaverne og de yngste elever i fælles- og grundskolerne. Der er adskillige robotter, devices, it-værkstøj som man kan fordybe sig i og lære mere om it og medier. CfU var den 2. marts vært for et lille åbent hus arrangement med en teknologi dag for indskolings elever og børn fra dagtilbuddet. Elever og børn fra indskolingen og førskole var på CfU for at lege med robotter, mikroskoper og andre sjove teknologier. Det vil fortsat være højt prioriteret, så alle elever bliver mere digitale dannet og får en bedre digital forståelse. Vi skal støtte børnene i at tilegne sig kompetencer til at navigere i en digitaliseret og medialiseret verden. Flere arrangementer som åbent hus for ledere, lærere, pædagoger og forældre er desværre udsat pga. Coronasituationen.

I Coronaperioden har vi fået statistikker fra forlagene, som giver et godt indtryk af, at vi her i Sydslesvig får brugt de digitale undervisningsportaler i stort omfang. Det har været altafgørende at vi kom i gang med at digitaliser skolerne, især da fjernundervisning blev aktuelt.

DIGITALE ABONNEMENTER

CfU er fortsat tovholder for Skoleforeningens digitale abonnementer og formidler, forhandler og vejleder i forbindelse med skolers fællesønsker af indkøb af digitale undervisningsmidler. Dette drejer sig fx om abonnementer på denførstelæsning.dk (6 skoler), emat.dk (9 skoler).

Den nye datalov kræver, at der er indgået en dataaftale med forlag og undervisningsportaler, før de anvendes i undervisningen af elever. Det er derfor blevet nødvendigt at afdække skolernes dataaftaler samt evaluere skolernes behov og ønsker for fælles abonnementer, skolernes egne abonnementer samt organiserer prøveabonnementsperiode med forlagene for alle skoler i Sydslesvig. Alle forlag har haft deres undervisningsportaler til rådighed i perioden med fjernundervisning og dette har givet digitaliseringen et kæmpe boost og mange henvendelser og nye ønsker.

STREAMING

Alle skoler har fortsat mulighed for at streame TV-udsendelser direkte i undervisningen via webportalen mitCFU. Portalen tilbyder nu 37.849 TV-udsendelser, herunder også TV-udsendelser fra TVSyd og TVSyd+, som vores CfU fortsat er ansvarlig for at udvælge, redigere og metadater. I 2019-2020 har der været 3.932 streaminger.

E-BØGER OG EBOGCFU

Udlånssamlingen råder nu over 314 e-bogstitler, der kan anvendes fra indskoling til gymnasiet. I 2019-2020 har der været 326 antal udlån med 3.470 antal eksemplarer. I e-bogsportalen ebogCFU har konsulenter og pædagogiske medarbejdere mulighed for at tilføje e-bøgerne et eller flere pædagogiske lag – fx videolinks, ordforklaringer eller opgaver – som kan til- og fravælges. På den måde bidrager de digitale muligheder til at give materialerne en faglig og pædagogiske merværdi, som lærerne har

mulighed for at tilpasse til netop deres elevers behov og læring. CfU Sydslesvig deltager fortsat i den danske arbejdsgruppe omkring indkøb af e-bøger og udvikling af ebogCFU.

SAMARBEJDE MED DE DANSKE CFU'ER

CfU Sydslesvig har fortsat et aktivt samarbejde med de danske CfU'er nord for grænsen med et stærkt netværk og en tæt føling med den danske undervisningsverden.

I efteråret 2019 var CfU Sydslesvig medvært til fagtræffet for naturfagene, som blev afholdt i Odense ved UCLillebælt sammen med UCSyd. Fagtræffet for matematik var planlagt i Sydslesvig, hvor kommunekonsulenter også var inviteret. Til stor ærgrelse blev dette fagtræf aflyst.

Pædagogisk konsulent for dansk Tina Joost deltog i Dansktræf d. 13.-14. november 2019 i Odense under overskriften "Hvor bevæger danskfaget sig egentlig hen?" Oplæggene drejede sig bl.a. om Digitale drømmerier og didaktiseringer i danskfaget samt nedslag i den nyeste forskning på danskområdet v. Nationalt videnscenter for læsning. Der var også arrangeret besøg på Fund Friskole. Sidst, men ikke mindst, var der også fokus på Mitcfu.dk.

I november 2019 deltog Else Brink Nielsen i et fagtræf for sprogkonsulenter i Danmark, Grønland og Sydslesvig og denne gang blev det afholdt af UC Lillebælt på CFU i Vejle. Da vi benytter CFUs teknologi og deltager i arbejdet med at udarbejde pædagogiske noter og vejledninger til udlånsmaterialer, er disse træf af stor betydning, og det at have et netværk i Danmark betyder også, at vi har lettere ved at kunne hente kvalificerede kursusinstruktører nord for grænsen.

Derudover bidrager CfU Sydslesvigs konsulenter aktivt i flere af CFU Danmarks arbejdsgrupper. Således er vi pt aktive bidragere til arbejdsgrupperne omkring e-bøger, dataforståelse i grundskolen, der er en del af det treårige forsøgsprogram i Danmark omkring udviklingen af teknologiforståelse.

Vi oplever, at vi i stigende grad opleves som en central medspiller og tilbyder fx i det kommende skoleår i samarbejde med CfU'erne i UC VIA, UC Lillebælt, UCSyd og Efterskoleforeningen en temadag »Sæt fokus på Norden i skolen«, hvoraf dansk og naturfagskonsulenten har udviklet vejledninger til undervisningsforløb til portalen www.nordeniskolen.dk

SKOLEMESSEN I AARHUS

Skolemessen i Aarhus blev grundet COVID 19 aflyst.

STATISTIK – SAMLINGERNE

Den samlede bestand af materialer i udlånsamlingen (klassesæt og sammensatte materialer) er på 40.248. Antallet er dalet i forhold til sidste år, fordi CFU'erne på landsplan har ændret proceduren for registrering af materialesæt. Hvor vi tidligere registrerede alle enkeltdele i materialekasser, er det nu kun kassen, der registreres. Antallet af materialer i informationssamlingen i øjeblikket er på 16.854 eksemplarer. Også dette er dalet i forhold til sidste år grundet oprydning; vi har gennemgået samlingen for at sikre, at de materialer, vi tilbyder, er aktuelle i forhold til vores pædagogiske virkelighed. Udlånet fra informationssamlingen er faldet lidt i forhold til sidste skoleår og ligger på 1.360, hvilket følger den generelle tendens for de øvrige CFU'er. Til gengæld er udlånet fra udlånsamlingen, der i de seneste år har været dalende, mere end fordoblet i forhold til sidste år med 3.535 bookinger af i alt 25.463 materialer. Statistikken er hentet her sommer 2020 og det ses at faldet er her drastisk, men skyldes udelukkende corona. At øge udlånet har været et fokuspunkt i det forløbne år og vil fortsætte i det kommende år.

CFU SOM MØDESTED

Christian Paulsen-Skolen bliver flittigt brugt som møde- og kursussted for både Skoleforeningen og dens institutioner samt eksterne mindretalsorganisationer. Men pga. Corona har Christian Paulsen-Skolen været lukket for gæster og publikum siden marts måned. Men selv pga. nedlukning for gæster, publikum og ekstern kursusafvikling, har der været en stor stigning på bookinger til møder, kurser og pædagogiske eftermiddag med 718 bookinger og ca. 8831 mødedeltagere i forhold til 2018-2019 med 443 bookinger med ca. 5735 mødedeltagere.

DEN INTERNATIONALE DIMENSION

I indeværende år er Erasmus+ konsortium ansøgningen, *Professionel udvikling af engelsklærere på mellemtrinnet til styrkelse af regionalt lærernetværk i en to-sproget og flerkulturel hverdag*, kørende i perioden 01.07.18 – 30.06.20, blevet afrapporteret til Styrelsen for Forskning og Uddannelse. 12 skoler og 18 engelsklærere deltog i projektet.

En Erasmus+ KA201 ansøgning med henblik på udveksling med anden hhv. andre europæiske mindretal knyttet til valgfaget Sydslesvig Crew blev skudt i gang, men ikke afsendt, da Corona-nedlukningen forhindrede muligheden for et langsigtet samarbejde med evt. samarbejdspartnere desangående. Der tilsigtes en indsendelse af ansøgning i 2021.

International koordinator, Gitte Wittig, har deltaget i heldags-fagtræf/arbejds møde i efteråret 2019 på VIA Herning til styrkelse og videreudvikling af CFUs rolle og fremtidige opgaver vedrørende den internationale dimension samt interkulturelle projekter til gavn for CFU DK generelt.

Ligeledes deltog Gitte i et virtuelt møde i foråret 2020 med Styrelsen for Forskning og Uddannelse med henblik på fremtidig akkreditering af CFU som ansøger for Erasmus+ KA-101 ansøgninger (lærerefteruddannelse og job shadowing). Dette møde var oprindeligt et fysisk heldagsmøde, der skulle have fundet sted på Styrelsen for Forskning og Uddannelse i Svendborg.

Det årlige fagtræf, berammet til juni 2020, med CFU Sydslesvig som værter i forbindelse med Genforening 2020 blev grundet Corona-nedlukningen henlagt til UCL Vejle til september 2020, stadig med ansvar for afvikling liggende i CFU Sydslesvigs/int koordinator Gitte Wittigs hænder.

FRA SKOLEBIBLIOTEK TIL PÆDAGOGISK LÆRINGSCENTER – TEAM PLC

Med inspiration fra Bekendtgørelsen om de pædagogiske læringscentre i Danmark er vi fortsat i gang med at udvikle en strategi for udvikling af vores skolebiblioteker til pædagogiske læringscentre, der sammen med de forskellige ressourcecentre skal udvikle og understøtte læringsrettede aktiviteter for brugere på dagtilbuds- og skoleområdet, vejlede og inspirere de pædagogiske medarbejdere og være med til at udvikle og facilitere organisationens og institutionens indsatsområder.

BESØG PÅ KOLDING PÆDAGOGISK CENTER

CfU var i juni på besøg i Kolding. I Kolding har de været i gang med - og implementeret en ny PLC strategi, hvorfor besøget var relevant i forhold til input herfra. Besøget var meget udbytterigt i forhold til input om: Projektskoler, PLC strategi og skoleledere, tid, relevante oplægsholdere, særlige opmærksomhedspunkter og mange andre guldkorn.

FAGLIG SPARRING MED ANDRE JVF. PLC STRATEGI

Pædagogisk Konsulent for PLC har siden sin tiltræden afholdt flere møder med relevante Sparringspartnere, såsom Pædagogisk Konsulent for PLC, UVM samt Pædagogisk Udviklingsleder i Aabenraa Kommune. Dette samarbejde fortsættes og intensiveres kommende år.

PLC teamet er fortsat i gang med at udvikle strategien, og der i 2019-2020 sket flg. progression:

- **Den Børnekulturelle Rygsæk i Sydslesvig:** Denne er i samarbejde med mange sydslesvigske børnekulturelle aktører/udbydere under udarbejdelse. Der er aftalt en procesplan, afholdt møder og arbejdet med realiseringen af denne er i gang. Lanceringen af Den Børnekulturelle Rygsæk i Sydslesvig forventes implementeret til skoleårets start i 2021.
Den Børnekulturelle Rygsæk skal være et unikt tilbud, som skal sikre, at alle børn fra 0-18 år i daginstitutioner og skoler i Sydslesvig oplever inspirerende kunst, kultur og oplevelser i løbet af deres institutions- og skoletid. I samarbejde med en række sydslesvigske kulturaktører får børn og unge mulighed for at lære kulturens sprog.
- **Aktivitetsoversigt for dagtilbud/skoler:** For at skabe et samlet overblik over mestendels danske tilbud til og for børn/dagtilbud/skoler, er der udarbejdet en oversigt over disse for henholdsvis dagtilbud og skole. Denne skal også ses som en håndsrækning til PLC medarbejderne, således, at de aktivt kan understøtte lærerne i deres undervisning og initiativer. Aktivitetsoversigten vil være en årligt tilbagevendende håndsrækning og vil fortløbende blive videreudviklet.

PLC – ARRANGEMENTER OG KULTURTILBUD

Hvert år tilbydes skolerne gennem de pædagogiske læringscentre (PLC'er) en lang række kulturformidlingsarrangementer, i 2019-2020 var det:

- **Smart Parat Svar** er en landsdækkende holdquiz for 6. klasser, der har som formål at stimulere børns læselyst og nysgerrighed.
- **Stormester i oplæsning** er en oplæsningskonkurrence for elever i 5. klasse. Semifinalen samt finalen blev grundet COVID 19 aflyst.
- **LæseRaketten** er en bog der tilbydes gratis til alle elever i grundskolen. Dette års tema var Columbia, et land med oprindelige folk, store forskelle og en aktuel fredsproces.
- **BUSTER på farten:** For ottende år i træk kommer BUSTER Filmfestival for Børn og Unge til Sydslesvig i efteråret.
- **Den Sydslesvigske skrivekonkurrence:** Er et spritnyt tiltag faciliteret af CfUs dansk og PLC konsulent. Konkurrencen er målrettet mellemtrinnet (4.-6. Klasse). Årets tema er "Grænser/genforening?", hvor eleverne skal fremstille en fiktiv multimodal tekst om grænser og/eller genforening.
- **Vild med ord:** Et arrangement målrettet udskolingseleverne. Mette Frobenius og Thomas Wivel leverede et passioneret forsvar for det skrevne ord, deres yndlingsforfattere samt vigtigheden i at læse. Der blev afholdt et vellykket arrangement på henholdsvis Duborg Skolen samt A. P. Møller Skolen.
- **Sprogzonen:** Arrangement målrettet 9.+ 10. Klasserne. Med foredrag om tips og tricks til at lære nye sprog og begå sig i en stadig mere global sproglig verden. Tipsene kommer fra sprogvidenskabens værktøjskasse og fokuserer på at besvare det grundlæggende spørgsmål: "Hvad er sprog"?

Derudover danner PLC'erne ramme omkring forskellige læse- og litteraturarrangementer:

- **Morgengry – Nordisk litteraturuge**, hvor der ved morgengry arrangeres højtlesning for eleverne.
- **Sommerbogen og vinterbogen**, der er Danmarks største læsekonkurrencer, hvor det handler om at læse og anmelde en masse bøger i løbet af sommerferien og vinterferien.
- **Orlapisen**, der er de 7 til 12-åriges egen bogpris. Derfor er det børnene selv, der bestemmer, hvilke bøger der skal nomineres og i sidste ende modtage Orapisen.

STATISTIK PLC'ERNE

Hvor det tidligere system DDElibra også medregnede materialefornyelser som udlån, tæller Cicero kun direkte udlån. Derfor vil udlånstallene fra 2017 være lidt lavere og ikke 100 % sammenlignelige med tallene fra 2015-2016.

I de foregående årsberetninger har de gennemsnitlige udlånstal været pr. elev/barn. Tallene er i år justeret med tilbagevirkende kraft, så gennemsnittallet nu baserer sig på det samlede antal aktive lånerne, da alle låneres udlån figurerer i det samlede udlånstal.

Kalenderår	2015	2016	2017	2018	2019	Forandring
Antal udlån, alle skolebiblioteker	268.700	247.782	178.773	161.031	168.691	5,5 %

Ud over de her anførte tal for skolebibliotekernes udlån er der i 2019 er ligesom de foregående år blevet læst en række digitale tekster via abonnementer på web-portaler som, frilæsning.dk og danske-dyr.dk, atlantbib.org. Vi oplever en stødt stigning i logins på de digitale læreportaler som vi har data-aftaler med, hvilket kan være en årsag til nedgang i udlån fra 2015. Dog bemærkes en mindre positiv forandring på 5,5 %.

MEDARBEJDERE OG SAMARBEJDSPARTNERE

Pædagogisk konsulent for faget tysk, Elke La Grange vender tilbage efter endt barselsperiode den 01.08.2020. Så er vi i konsulentkorpset næsten fuldtallig igen.

Anne Marie Jessen startede som kontorassistent den 1.10.2018. Efter endt barselsorlov valgte Anne Marie at skifte en heldagsstilling ud – med en stilling i Økonomiafdelingen. Du ønskes held og lykke med jobbet.

Tilman Yngve Wappler stoppede stillingen som kontorassistentvikar ved Center for Undervisningsmidler den 01.04.2020. Vi takker for din indsats ved CfU og ønsker dig held og lykke fremover. En ny kontorassistentvikar blev lykkeligt hurtigt fundet internt - med hjælp fra Jens Schütze, Reception/omstilling.

Stillingen som kontorassistent ved CfU med tiltrædelse den 01.08.2020 blev slået op, og en ny medarbejder er ansat.

Gitte Enke, A. P. Møller Skolen, har fra den 1.2.2019 til den 31.02.2020 været ansat som konsulentvikar for PLC. TAK Gitte for dit engagement med bl.a. ny PLC strategi.

Den 01.02.2020 blev Runa Barbara Petersen ansat som pædagogisk konsulent for PLC. Runa har stor erfaring med hertil - blandt andet fra Fjordskolen, Aabenraa, som vi drager stor nytte af. Vi glæder os til se udviklingen af PLC i Sydslesvig med din hjælp.

Den 1.3.2020 gik pædagogisk konsulent Sisse Kjær Larsen på barsel. Vi ønsker hende en dejlig familietid.

Mette Tode valgte at søge nye veje fra den 01.04.2020 som viceskoleleder på Jes Kruse-Skolen. Vi er utrolig taknemmelige for alt det, Mette som leder ved CfU har tilføjet CfU Sydslesvig og dens medarbejdere samt de danske skoler i Sydslesvig. Vi er glade for, at du bliver i Skoleforeningen og at vi beholder dig i systemet. Jes Kruse-Skolen vil uden tvivl blive glade for dit engagement og ihærdighed.

Rasmus Raun, pædagogisk konsulent for naturfagene er konstitueret leder af CfU indtil 01.02.2021.

CfU byder vores nye kolleger velkomne og ser frem til et godt samarbejde.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

PPR rådgiver og vejleder dagtilbud, skoler og forældre om psykologiske og pædagogiske forhold.

NYANSÆTTELSER

PPR har i løbet af skoleåret 2019/2020 kunnet sige velkommen til to nye medarbejdere i PPR-teamet:

Pr. 01.08.2019 startede Charlotte Martsch og Anna Schink som testlærere ved PPR.

Pr. 15.06.2020 startede Tanja Bøgen Jensen som pædagogisk konsulent på dagtilbudsområdet og indskolingen.

AFSKED

Desværre måtte PPR i årets løb tage afsked med fhv. skolepsykolog og souschef Carl-Heinz Petersen.

Carl- Heinz Petersen døde den 07.01.2020.

Siden august 1973 varetog Carl-Heinz Petersen hvervet som ass. skolepsykolog og stedfortræder for den ledende skolepsykolog. I august 1987 blev Carl Heinz Petersen udnævnt til skolepsykolog ved Skolepsykologisk Kontor, hvor han gjorde tjeneste indtil sin pensionering i maj 2010. Æret være hans minde.

INKLUSION

Skoleforeningen har fortsat fokus på inklusion og arbejder målrettet for at styrke og fremme fællesskaber og det gode læringsmiljø for alle børn i alle institutioner.

På Dagtilbudsområdet har der siden marts 2017 været en ekstra mulighed for at for at få bevilget ekstra ressourcer og støtte, når der er brug for et andet inkluderende blik/ perspektiv eller andre redskaber, der kan støtte/ udvikle en særlig indsats i et børnefællesskab.

I skoleåret 2019/20 er der indgået 23 ansøgninger fra 11 daginstitutioner, og der blev bevilget 905,5 timer til 18 indsatser. Grundet Corona er de 5 indsatser ikke blevet gennemført.

Skolepædagoger, trivselstrænere og skolesocialarbejdere:

På skoleområdet støtter de nu 10 skolepædagoger for elever 1. – 4. klasse op om den inkluderende indsats. Skolepædagogerne er med til at sikre en systemstøtte og inddragelse af de ressourcer, der kan styrke inklusionen og fremme et godt læringsmiljø. Skolepædagogerne deltager løbende i fællesmøder på PPR, som er med til at sikre den faglige sparring, opkvalificering og udvikling af området.

PPR råder også over et korps af 12 trivselstrænere, som fremmer fællesskaber og er med til at støtte op om og sikre et godt læringsmiljø.

I 2019/20 blev der bevilget 13 trivselsindsatser á 2 dage. Af disse blev på grund af Corona-krisen de 6 indsatser gennemført, resten måtte udsættes.

Indsatsskole	Klasse
Husum	7.a+b
Jørgensby	2.a
Harreslev	4.
Hanved	3.-4.
Oksevejen	3.
Husum	4.
Jørgensby	5.b

Udover ovenstående 7 gennemførte indsatser, er der 6 indsatser der desværre grundet Corona-krisen måtte udsættes. Der var aftalt indsatser med:

1. Harreslev 4.kl.
2. Harreslev 2.b.
3. Store Vi 3.4.kl.
4. Cornelius Hansen 3.kl.
5. Lyksborg 3.kl.
6. Lyksborg 1.kl.

Charlotte Hoffmann-Liedl, skolepædagog i Husum distrikt, varetager opgaven som koordinator for trivselstiltagene.

Derudover er der ved Skoleforeningen nu ansat 4 skolesocialarbejdere i distrikterne Nordfrisland, Slesvig-Flensborg og Kreis Rendsborg – Egernførde. I Flensborg varetages skolesocialarbejdet på de danske skoler af ansatte under Flensborg by.

SPECIALUNDERVISNING

I skoleåret 2019/2020 blev der henvist til specialundervisning i et eller flere af fagene dansk, tysk og matematik. Skoleforeningens bevilling til specialundervisning var 338 timer ugentligt.

BØRN OG UNGE MED BEHOV FOR SPECIALPÆDAGOGISK STØTTE

Ud over den specialpædagogiske bistand til elever med læse-stave-vanskeligheder og behov for specialundervisning yder PPR rådgivning og vejledning til børn og unge med behov for specialpædagogisk støtte inden for områderne generelle indlæringsvanskeligheder, omfattende indlæringsvanskeligheder, autisme, sproglig udvikling og social-emotionel udvikling.

I den sammenhæng arbejder PPR tæt sammen med undervisningsministeriet i Kiel omkring anerkendelse af specialpædagogiske støttebehov.

I den forbindelse har PPR i skoleåret 2019/20 haft et tæt samarbejde med Renate Beduhn, som udsendt fra ministeriet i Kiel. Renate Beduhn har søgt nye udfordringer til kommende skoleår. Vi siger Renate Beduhn tak for et godt, dygtigt og professionelt arbejde og samarbejde.

PPR samarbejder med Landesförderzentren for områderne hørelse, syn og fysisk-motorisk udvikling, I løbet af skoleåret har PPR fortsat opbygget og etableret strukturer og gode samarbejdsrelationer med medarbejderne på centrene.

STATISTIK

PPR modtog i skoleåret 2019 – 2020 i alt 528 indstillinger på skoleområdet og 93 indstillinger på dagtilbudsområdet, i alt 621 indstillinger.

Aktivitetsniveau på skoleområdet:

Skoleår	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21*
Nyindstillinger	186	199	238	262	234	240
heraf med vanskeligheder i hovedfagene dansk-tysk-matematik	92	118	133	135	196	200
heraf med adfærdsvanskeligheder	15	17	16	15	17	20
heraf med indlærings-og adfærdsvanskeligheder	15	15	27	24	22	25
heraf forældrehenvendelser	58	51	60	81	59	65
Kontrolundersøgelser	209	221	271	219	294	325
Indstillinger i alt	395	420	509	481	528	565

* Prognose

Aktivitetsniveau på dagtilbudsområdet:

Skoleår	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21*
Indstillinger	35	54	69	88	93	98
heraf skolemodenhedsundersøgelser	12	12	22	24	35	35
heraf med adfærdsvanskeligheder	19	21	30	33	39	40
heraf grundet andre årsager	5	18	13	27	30	30

heraf afklaring af forudsætninger	19	18	23	34	33	35
-----------------------------------	----	----	----	----	----	----

* Prognose

ELEVER MED SPECIALPÆDAGOGISKE BEHOV. LÆRINGSGRUPPER OG INKLUDEREDE ELEVER I DEN ALMENE UNDERVISNING

Skoleforeningens inklusionspolitik afspejles i statistikken for antallet af elever i læringsgrupper og antallet af elever, der er inkluderede i den almene undervisning på grund- og fællesskolerne.

I skoleåret 2019/20 omfattede undervisningen af elever med generelle indlæringsvanskeligheder 305 elever, og undervisningen af elever med omfattende indlæringsvanskeligheder omfattede 22 elever. Eleverne var fordelt på 9 skoler med læringsgrupper og/eller på grund- og fællesskoler.

PPR yder rådgivning og vejledning til skolerne i forbindelse med læreplaner, undervisnings- og elevplaner, karaktergivning, inklusionstiltag og udvikling af læringsmiljøer.

KURSER OG PÆDAGOGISKE EFTERMIDDAGE

PPR har i skoleåret 2019/20 afholdt kurser og pædagogiske eftermiddage.

Den 26.08.2019 med emnet "Ordblindhed, tekstforståelse og kompenserende hjælpemidler".

Den 09.09.2019 Appwriter-mini-kursus.

Den 23.03.2020 "Fra talfornemmelse til regnemetode" (Pernille Pind) som fælles kursus PPR, dagtilbuds- og skoleområdet.

Derudover var der planlagt planlagt et dubleringskursus i forbindelse med IB Ravns "Bedre møder gennem facillitering", og en pædagogisk eftermiddag med henblik på LRS, som jo på grund af Corona desværre ikke kunne gennemføres.

ANDET

Desuden er PPRs medarbejdere aktive i forskellige sammenhænge, f.eks. udviklingsarbejde og læreplaner, læseindsatser, fællesevalueringer, udvalgs- og udviklingsarbejde, deltagelse i pilotprojekter, ressourcecentre, forældremøder, oplæg ved dialog-, leder- og distriktsmøder, videreuddannelse m.v. PPR vedligeholder og udbygger desuden netværk og samarbejde med både danske og tyske samarbejdspartnere.

REJSEKONTORET

100-ÅRET FOR TRADITIONELLE FERIEREJSER

Skoleåret 2019-2020 blev for Rejsekontorets vedkommende skudt i gang med et brag af en jubilæumsfest, hvor 70 gæster på Ungdomskollegiet fejrede 100-året for de sydslesvigske børns ferierejser. Det var en fornøjelig aften med underholdning, taler og sange. Snakken omkring bordene gik livligt og der blev delt mange erfaringer om ferierejserne igennem tiderne. På denne aften blev det også offentliggjort, at Grænseforeningen trækker sig ud af samarbejdet omkring ferieopholdene hos

værtsfamilier. Grænseforeningen bakker fortsat op om Rejsekontorets øvrige kultur- og sprogaktiviteter. Tiden er moden til, at nytænke kultur- og sprogområdet og faktisk er at der ikke længere er interesse for at tilmelde sig til de traditionelle ferieværtsophold. I stedet ser både Grænseforeningen og Skoleforeningens Rejsekontor stort potentiale i elevudveksling og sommerlejr, hvor sydslesvigske og rigsdanske børn mødes, leger og lærer sammen.

ELEVUDVEKSLINGEN UGE 45-47 I 2019

120 sydslesvigske og 120 danske børn fra 4.-10. klassetrin var i efteråret 2019 med til den årlige elevudveksling. Desværre måtte 60 sydslesvigere og 25 danske unge få afslag, fordi vi ikke kunne matche dem. En af årsagerne til det var, at der var flere ansøgere på den ene side af grænsen end på den anden. Denne skævvridning kan være forskellig fra år til år. I 2019 havde vi flere elever fra Sydslesvig, men i 2020 kan det igen være omvendt. Vi håber, at elever som fik afslag i 2019 ikke har mistet modet, men tilmelder sig igen. Desværre kan elevudvekslingen ikke finde sted i efteråret 2020 pga. Covid19. Vi håber det kan flyttes til foråret 2021. Elevudvekslingen er den ultimative mulighed for at eleverne kan opleve en hverdag og skolegang på den anden side af grænsen. Sprogligt giver det eleverne fra Sydslesvig rigtig meget at komme til Danmark og for eleverne fra Danmark er mødet med en sydslesviger en ægte øjenåbner ift. nogle af de ting de hører i undervisningen og som hidtil har været meget abstrakte, ligesom det er spændende for dem at komme en uge til Tyskland. Rejsekontoret modtager hvert år flere tilbagemeldinger fra forældre eller skoleledere fra Danmark, der pga. elevudvekslingen nu har fået så stor interesse for Sydslesvig, at de gerne vil på lejrskole syd for grænsen. Flere af de matchede elever, hvor kemien var i top, vælger også at mødes i sommerferien. På den måde bliver en "institutionaliseret kontakt" til en ægte relation på tværs af grænsen - og dét er Rejsekontorets fornemste opgave og motivation!

OPHOLD HOS FERIEVÆRTER 2020

Det skal siges, at ferierejserne faldt en smule til jorden i år. Grundet grænselukningen blev mange af de sydslesvigske ferie børn og deres familier godt og grundigt usikre på, hvordan og om de overhovedet kunne besøge deres ferieværter i år. Rejsekontoret tog sig som altid af de formelle ting (indhentning af godkendelser fra myndigheder etc.) men meldte ud, at familierne måtte organisere transporten privat i år. Heldigvis åbnedes grænsen for personer med bopæl i Slesvig-Holsten og 27 ferie børn besøgte deres ferieværter i eget regi.

SOMMERFERIEKOLONIER 2020

Planen var, at afholde 3 store sommerlejr på "Lejrskolen Vesterled" og "Lejrskolen Rendbjerg" for i alt 140 børn fra både Danmark og Sydslesvig i sommeren 2020. Vi kaldte lejrene "Kultur-camps" og der var planlagt et stort program med udflugter og aktiviteter som ikke kun skulle give børnene en dejlig oplevelse og nye venner, men som også skulle lære børnene noget om Grænselandet, Genforeningen, sprog og kultur. Desværre ramte pandemien og alle lejre blev sat på standby. Grundet grænselukningen vidste Rejsekontoret helt frem til 14 dage inden 1. udrejse var planlagt ikke, om lejrene overhovedet kunne finde sted. For nok ville de danske børn kunne rejse til Rendbjerg og Vesterled, men de sydslesvigske børn og deres ledsagere kunne frem til den 15. juni ikke komme over grænsen! Det var en stor benspænder – men det lykkedes at gennemføre lejrene i sidste øjeblik. Dog i meget mindre skala (kun 4 lejre med 25 børn på hver) og uden noget stort program. Alligevel endte det med at blive nogle fantastiske lejre! På hver lejr var der mellem 2 og 12 børn fra Danmark med, hvilket viste sig at være en ren win-win situation for alle børn. Vi mener, at blandede lejre er vejen frem for at skabe et ægte sprog- og kultur møde! Sommerlejrene 2021 er allerede på tegnebrættet og vi glæder os til at skabe gode

rammer for at børn fra Danmark og Sydslesvig kan mødes, lege og lære, i 2021 forhåbentlig uden Corona-restriktioner og i stedet med masser af fri leg, tæt kontakt og udflugter!

Statistik 2009-2017 Rejsekontoret	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sommerferieophold hos ferieværter i Danmark												
Børn afsted i alt	354	354	295	257	238	142	146	130	103	93	55	27
Heraf genbesøg	239	256	199	193	172	120	106	79	58	59	36	25
Heraf hos nye ferieværter	115	98	96	64	66	22	40	51	45	27	17	2
Sommerferieophold hos ferieværter i Sydslesvig									11	7	6	0
Sommerferiekolonier	59	59	65	58	108	104	106	106	106	106	146	112
- heraf børn fra Danmark												17
Elevudveksling uge 45-47: Deltagere fra Sydslesvig	0	28	51	100	110	124	135	121	122	141	117	0

EFTERSKOLEOPHOLD

100 elever fra Sydslesvig var i 2019-2020 på efterskole i Danmark. Når en elev fra Sydslesvig kommer hjem fra sit efterskoleophold er intet, som det var før. Det vil forældrene også typisk bekræfte, for det er en meget mere moden, selvstændig, reflekterende og demokratisk ung de får hjem fra efterskole. Dertil kommer at Danmark, dansk kultur og dansk sprog er virkelig blevet en ægte del af deres identitet. Det ved vi godt, på Rejsekontoret, og derfor bruger vi og skolevejlederne ude på skolerne i perioden oktober og frem til sommerferien meget tid på oplysningsarbejdet. Rejsekontoret har i de sidste 2 år arrangeret to info-aftener for forældre (én i Flensborg og én i Bydelsdorf) og vil også fortsætte med dette. Mange forældre er usikre og har mange spørgsmål og stor tvivl – her forsøger Rejsekontoret at rådgive og skabe tryghed, så forældrene føler sig i stand til at træffe den rigtige efterskolebeslutning. For det er en stor beslutning. Den 2. lørdag i februar afholdes altid "Efterskolernes Dag i Sydslesvig" på hhv. Duborg- eller A.P. Møller-Skolen. Desværre havde vi i februar 2020 kraftigt stormvejr og der var ikke mange besøgende til messen. Vi håber på bedre vejr den 20. februar 2021.

Sydslesvigske elever på efterskole	elever
2010-2011	57
2011-2012	44
2012-2013	43
2013-2014	58
2014-2015	65
2015-2016	46
2016-2017	52
2017-2018	97
2018-2019	109
2019-2020	100
2020-2021	92

På

"TAG DIN FRIVILLIGE 10. KLASSE I SYDSLESVIG"

Rejsekontoret synes vi ikke kun, at vores elever skal have muligheden for et intensivt dyk ned i det danske. Hvorfor ikke også omvendt? Derfor tilbyder vi siden 2015 som en "niche-aktivitet" elever fra Danmark at tage deres 10. klasse på en sydslesvigsk fællesskole. Eleverne kan bo hos en værtsfamilie eller på Ungdomsskollegiet i Flensborg. For en sydslesvigske 10. klasse er det også en rigtig god ting at få

en rigsdansk elev ind i deres klassefællesskab, som kan byde ind med moderne dansk ungdomssprog og kultur.

I skoleåret 2019-2020 var George fra Egtved, Mathilde fra Skørping og Erik fra Viborg i Sydslesvig, hvor de tog en 10. klasse. Til skoleåret 2020-2021 flytter 3 elever ind i Sydslesvig (1 pige hos værtsfamilie og 2 på ungdomskollegiet) – og Rejsekontoret har også allerede interesserede elever til 2021-2022 og 2022-2023.

Frivillig 10. klasse i Sydslesvig	antal elever
2015-2016	1
2016-2017	0
2017-2018	1
2018-2019	0
2019-2020	3
2020-2021	4

LEJRSKOLE OG KOLONI-OPHOLD

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at 2019-20 var et rigtig dårligt år på lejrskolerne Rendbjerg og Vesterled. Det samme gælder for børnehavekolonien Hjerpsted, som slet ikke nåede at få nogen grupper i 2020. Også i 2. halvdel af 2020 vil der ikke komme nogen børn på hverken lejrskolerne eller kolonien. Her kan vi kun gøre én ting, og det er at se frem til 2021!

Lejrskoleophold (antal elever)	Rendbjerg	Vesterled
2009-2010	475	750
2010-2011	614	564
2011-2012	562	880
2012-2013	407	714
2013-2014	413	854
2014-2015	510	1003
2015-2016	626	814
2016-2017	522	892
2017-2018	373	705
2018-2019	537	618
2019-2020	158	296
Hjerpstedophold	antal børn	
2010	844	
2011	830	
2012	807	
2013	843	
2014	835	
2015	840	
2016	845	

2017	787
2018	828
2019	729
2020	0

”UNG GENFORENING UGE 20,2020”

UngGenforening blev aflyst, men aflyst - det er kontakten til Danmark ikke. 5.000 skoleelever fra Sydslesvig havde glædet sig til at besøge Danmark i uge 20 i anledning af Skoleforeningens, Grænseforeningens og SdUs fælles projekt ”UngGenforening”. Skoleforeningen har aldrig før sendt alle børn fra mindretallet afsted samtidig. Vi ville lave ét stort slag: 5.000 elever, dét kunne man ligesom forstå. Netop størrelsen på projektet var vigtig ift. mediernes interesse i Danmark. Det skulle markere over for danskerne, at der stadig er et stort, levende og vitalt mindretal på den anden side af grænsen. Det skulle vise, hvad et sundt grænselandsforhold og en grænseregion kan give begge lande af kulturelle værdier. Arrangementet ville have åbnet døren for en forståelse for det at være en del af et mindretal syd for grænsen. Vi arbejder på et alternativ i 2021. Selv om eleverne ikke kommer afsted i samlet flok, er vi dog ikke bekymrede; eleverne har muligheden for at komme til Danmark på udveksling eller sommerlejr/lejrskoleophold flere gange i løbet af deres skoletid. Og uanset hvad, er der igennem projekt UngGenforening blevet etableret utrolig mange partnerskaber, som ikke var der før og som kan blive langvarige venskabsrelationer.

IT I SKOLEFORENINGEN

IT-Kontoret omfatter 17 fastansatte medarbejdere, der er ansvarlig for, at IT understøtter alle Skoleforeningens medarbejdere i at løse deres daglige opgaver. Kontoret byder på brugersupport og vejledning ved tekniske problemer og understøtter, når der skal findes IT redskaber for at løse nye opgaver.

SIKKERHED

I samarbejde med et arbejdsudvalg har den informationssikkerhedsansvarlige medarbejder på IT-kontoret udarbejdet 11 retningslinjer der skal finde anvendelse når Skoleforeningens medarbejder gør brug af IT i deres arbejde. Der er også udviklet en overordnet Informationssikkerhedspolitik som overordnet ramme til retningslinjerne. Hele pakken er udarbejdet sammen med datasikkerhedsrepræsentanten for Skoleforeningen, så det er sikret, at vi tager højde for gældende lovgivning på området.

IT UNDER COVID-19 OG DIGITALISERING

Arbejds- og undervisningssituationen i 2020 er slet ikke den samme vi har været vant til de forrige år. Både Skoleforeningens strategi for digitalisering, som blev vedtaget og lagt ud i starten af april måned, såsom Corona-pandemien har sat store krav til bruger og support i forhold til IT.

IT-kontoret har, grundet strategien for at satse på Citrix strukturen, hurtigt kunne tilbyde forvaltningen at arbejde remote. På denne måde kunne der skaffes aftaler på forskellige områder om, at ikke alle medarbejdere skulle møde op på kontoret, men alligevel kunne arbejde effektivt og sikkert med deres data.

På skolerne kunne vi med O365 og de der liggende muligheder byde på en teknik til fjernundervisning både fra klasseværelset eller også fra lærerens hjem. Der kunne sikres adgang til undervisningsmateriale til eleverne på en sikker og nem måde.

Denne udfordring har givet et stort skub til digitaliseringen både på det pædagogiske og det administrative. Dette viser, at Skoleforeningen er på den rigtige vej med sin strategi.

TEKNISK AFDELING

Teknisk Afdeling udvikler, planlægger, koordinerer og udfører anlægs-, moderniserings- og istandsættelsesopgaver på Skoleforeningens bygninger og grunde.

Desuden står Teknisk Afdeling for kørselsområdet og varetager arbejdsgiverfunktionen i forhold til det tekniske personale. Større arbejdsområder er bl.a. affald, energiforsyning, forsikringer, eftersyn og hygiejne.

Bygningsmassen, der skal vedligeholdes omfatter alle institutioner og øvrige bygninger i Sydslesvig og lejrskolerne i Danmark.

STØRRE ANLÆGSOPGAVER

For at kunne omsætte skoleloven og omstrukturere hoved-, real- og gymnasieskoler til fællesskoler, har det været nødvendigt at etablere nye lokaler ved alle skoler med overbygning. Denne omstrukturering har været en stor udfordring for Teknisk Afdeling, der igennem flere år har brugt mange mandskabstimer på at udvikle og lede de mange store anlægsopgaver i forbindelse med udbygning til fællesskoler og heldagskoler i Sydslesvig. I denne omstrukturering af alle vores skoler er vi i gang med den sidste del, nemlig ombygningen af Gustav Johannsen-Skolen.

Gustav Johannsen-Skolen

Udvidelsen og ombygningsprojektet er afsluttet. Endvidere er saneringsprojekt (4. byggeafsnit) startet og vi forventer at blive færdig i 2021.

Duborg-Skolen

Vi har næsten afsluttet sanering og modernisering af resterende del af Duborg-Skolen, Dahl-bygningen. Fællesskoleeleverne er allerede tilbage på Duborg-Skolen og har taget lokalerne i brug. Der mangler bare en del restarbejde.

Sild koncept

Skolebyggeriet er i gang med 1. byggeafsnit. Her har det vist sig hen af vejen, at der er nogle byggefejl og konstruktionsmangler i den gamle byggedel, som medførte forstyrrelser og forsinkelser. Parallelt er vi i gang med projektering af 2. byggeafsnit på skolen i henhold til modernisering/sanering af den gamle elevfløj. Det 3. byggeafsnit, som indebærer etablering af førskolegruppen og ombygning af tagetagen til to lejligheder til vikarpersonale, er sat lidt i bero indtil vi har 2. byggeafsnit på banen.

Vimmersbøl

Ombygningen/moderniseringen af skoledelen i Vimmersbøl er nu nærmest færdig - der mangler biblioteket og elevatoren. Vi regner med, at eleverne flytter ind i den moderniserede del senest efter efterårsferien. På grund af en omfangsrig sanering af skadelige stoffer, som vi nu rigtig tit har at gøre med i vores projekter, har projektet trukket ud og er lidt forsinket. Vimmersbøl Daginstitution er færdig projekteret og der er en dialog i gang omkring de nødvendige finansieringsmidler.

Hanved Danske Skole

Skolens udvidelse med to klasser er næsten afsluttet. Her regner vi med, at eleverne kan tage den nye fløj i brug efter sommerferien. Projektet kunne omsættes ved hjælp af et stort økonomisk tilskud fra Hanved kommune – det siger vi tak for.

Tarp Børnehave og Trene-Skolen

Efter at alle planlægninger (F- Plan, B-Plan) er blevet godkendt af kommunen/landet er vi i gang med at forberede grunden med de nødvendige tiltag og omsætter de fornødne krav fra B-Planen. Vi er i gang med at etablere en støjmur - det er forudsætning for, at der må bygges på grunden. Masterplan er i forberedelsen.

Harreslev Danske Skole

På grund af sammenlægningen med Kobbermølle Danske Skole og et stort sanerings- og moderniseringsbehov er vi i gang med flere undersøgelser og statusopførelse. Endvidere er Teknisk Afdeling i gang med en forberedelse af udlicitering for arkitektudvalgte. Vi regner med at gå i gang med projekteringsarbejdet i 2020.

ETABLERING AF VUGGESTUER- HHV. VUGGESTUEPLADSER

Lyksborg Børnehave

Etablering og byggearbejde for to aldersintegrerede grupper i den forhenværende pedelbolig er i fuld omsætning. Vi regner med at blive færdig i indeværende år, så de to grupper kan flytte ind.

Satrup Daginstitution (Hostrup Børnehave)

Projektet Satrup Daginstitution og forsamlingslokale er færdigstillet og alle brugere er flyttet ind. Lokalteterne er nu i daglig brug.

Husum Børnehave

Vi har etableret en udegruppe i Hatsted forsamlingshus. Gruppen starter efter sommerferien. Parallelt arbejder vi videre med en projektering af en udvidelse af Klaus Groth Str. med to aldersintegrerede grupper. Grundplanen er færdig. Vi er i dialog omkring de nødvendige finansieringsmidler.

Tarup Børnehave

Her er vi i fuld omsætning med byggearbejdet for at etablere en yderligere gruppe i tagetagen. Vi regner med at blive færdig i slutningen af året.

Harreslevløkke Daginstitution – udvidelse

Vi er i gang med planlægning og beregninger til en udvidelse af Harreslevløkke Daginstitution. Kommunen i Harreslev støtter os i projekteringsfasen.

Der er gang i flere undersøgelser og første planlægning omkring etablering af vuggestuer og udvidelser i Tarp Børnehave, Store Vi-Vanderup Børnehave, Slesvig og Flensborg by.

Også i 2019/2020 kunne vi ved hjælp af et omfangsrigt saneringsprogram fra landet og ved hjælp af kommunernes tilskud omsætte saneringer i følgende børnehaver:

Vesterallé Børnehave, Ingridhjemmet, Læk Børnehave, Fjordvejens Børnehave.

MYNDIGHEDSKRAV – BRANDSIKRING OG TEKNISKE INSTALLATIONER

Teknisk Afdeling er i gang med at forbedre de sikkerhedsmæssige forhold på følgende institutioner: Harreslev Danske Skole, Sild Danske Skole, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Ungdomskollegiet, Jens Jessen-Skolen og Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg, Jes Kruse-Skolen i Egernførde og Ejderskolen i Rendsborg.

MILJØ OG ENERGI

Teknisk Afdeling prøver løbende at forbedre energiforbruget på alle områder. Alle moderniseringer forholder sig til den nyeste ENEV (Energiesparverordning). Vi arbejder endvidere på muligheder for at etablere KWK-anlæg (Kraft-Wärme-Kopplung) og udvide vores biogastilslutninger, ligesom vi arbejder på at nedsætte vores CO2 forbrug og resurseforbrug i det hele taget. Photovoltaikundersøgelser er i gang en del steder - det forudsætter muligheden for kompensering af eget forbrug. Projekter med egen strømforsyning fortsætter.

SALG AF BYGNINGER

Følgende bygninger står indtil videre til salg:

- Børnehavelederboligen i List
- Børnehaven i List
- Hostrup Børnehave
- Skolen i Strukstrup
- Bavnehøj-Skolen med sportspladsen
- Vidingherreds Danske Skole med grønarealer
- Tinningsted Børnehave

UDSATTE ANLÆGSOPGAVER OG NYE ANSØGNINGER

Der er blevet søgt om anlægsopgaver, som vi har været nødt til at udsætte. Projekterne bliver vurderet.

På daginstitutionsområdet har følgende institutioner søgt:

Fjordvejens Børnehave (etablering af grupperum), Humtrup Børnehave (oprettelse af vuggestue), Husby Børnehave (udvidelse med vuggestue), Husum Børnehave (udvidelse), Læk Børnehave (udvidelse), Medelby (nybygning af daginstitution), Risum Børnehave (udvidelse vuggestue), Store Vi –Vanderup Børnehave (udvidelse), Sørup Børnehave (etablering af vuggestue), Tarp Børnehave (nybygning), Ørsted Børnehave (nybygning ved Treja Danske Skole).

På skoleområdet har følgende institutioner søgt:

Jaruplund Danske Skole (udvidelse), Jørgensby-Skolen (udvidelse af biblioteket til læringscenter), Jernved Danske Skole (udvidelse), Jes Kruse-Skolen (tilbygning, renovering og sportshal), Medelby Danske Skole (tilbygning af pæd. servicecenter), Oksevejens Skole (SFO), Nibøl Danske Skole (ombygning/udvidelse), Risum Skole / Risum Schölj (udvidelse), Skovlund-Valsbøl Danske Skole (SFO), Store Vi-Vanderup Danske Skole (udvidelse), Trene-Skolen (nybygning af Trenens Børneunivers).

SKOLEFORENINGENS ØKONOMI

REGNSKABSTAL FOR FINANSÅRET 2019

2019 har været et år med stor fokus på mulige omkostningsbesparelser og arbejdet med at optimere Skoleforeningens økonomi med et mål om at opnå en bedre balance mellem indtægter og udgifter. Det er et stort arbejde, som desværre også er tidskrævende. Vi er således ikke i mål, hvilket årets underskud på 664 t€ viser. Det er dog en forbedring i forhold til underskuddet på 1.469 t€ i 2018. Forbedringen er dels opnået som en følge af forøgede danske tilskud, samt øgede indtægter i form af tilskud og forældrebetaling på dagtilbudsområdet og dels reducerede omkostninger vedrørende it-området og færre småanskaffelser under 6.700€.

Årets resultat er dog dårligere end forventet, idet Skoleforeningens samlede lønomkostninger inkl. sociale forsikringer og pensionsydelse er realiseret 1.376 t€ højere end forventet. Merforbruget kan primært henføres til skole- og dagtilbudsområdet.

Samlet er Skoleforeningens tilskud forøget med 3.057 t€, hvoraf 1.335 t€ kan henføres til danske tilskud og 1.472 t€ kan henføres til dagtilbudsområdet. Hertil kommer en stigende forældrebetaling fra det øgede antal børn, som er steget med 83 i forhold til 2018, svarende til en vækst på 3,3%. Investeringen i dette område er baseret i målsætningen om på sigt, at kunne tilbyde en daginstitution til en hel årgang, hvilket vil bidrage til at sikre et dansksproget tilbud til de yngste børn, og vil på sigt være medvirkende til at sikre et stabilt optag i skolerne.

Aktiviteten på skole- og gymnasieområdet er stort set på niveau med 2018, idet elevtallet er forøget med 11 elever til et samlet elevgrundlag på 5.668 elever, hvilket fortsat vurderes at være et relativt lavt niveau.

Der er i året gennemført besparelser på skole- og gymnasieområdet, hvilket er baggrunden for at antal årsværk er reduceret med 5,36 årsværk på skoleområdet og 5,14 årsværk på gymnasieområdet.

Årets resultat er påvirket positivt af frigivelsen af to lån til Landet Schleswig-Holsten. Lånet har nået en alder på 25 år og bliver derfor frigivet fra pant hæftelsen. Dette betyder, at Skoleforeningen har en indtægt på 434 t€ i resultatopgørelsen.

Skoleforeningen har i 2019 gennemført samlede investeringer for i alt 4.086 t€ og havde ved årsafslutningen igangværende byggeprojekter for 24.046 t€, hvor særligt Duborg-Skolen, Vimmersbøl og Sild-projektet udgør en væsentlig andel heraf.

Efter flere år med meget lav Slesvig-Holstensk fremskrivning på skoleområdet overgår vi fra 2020 til de såkaldte "Schülerkostensätze" og det betyder et større løft i netop 2020 og så udsigt til "normale fremskrivninger" de kommende år.

De danske tilskud fremskrives altid noget under den faktiske pris- og lønudvikling for vores

aktivitetsområde. Vi fik et løft i 2019, der hjalp i forhold til det store gab mellem indtægter og udgifter som der var i 2018, men som dog ikke kunne lukke det. Også i Danmark er der som regel mindre fremskrivning end den faktiske pris- og lønudvikling, men hos os forstærkes det af, at Tyskland har større vækst og dermed endnu hurtigere pris- og lønudvikling end Danmark.

Fremadrettet ligger der også en udfordring i at de danske tilskud ikke tager hensyn til det nye store opgaveområde med vuggestuer, til den vækst i elever med specialpædagogiske behov (som også kendes i Danmark) og i vores nye opgave omkring Christianslyst.

De forløbne år har vi på dagtilbudsområdet oplevet stor vækst i tilskuddene, sådan at de hidtil har kunnet kompensere for de mange ekstraudgifter – selvom vi ved, at danske dagtilbud med danske pædagoger ikke kan drives for et tilskud der har udgangspunkt i tyske "Erzieher"-lønninger. Den nye lov for dagtilbudsområdet ser ikke ud til at give det løft der først var stillet i udsigt, så vi håber at der i de kommende år kan tages hensyn til Skoleforeningens væsentligt større opgave i de danske tilskud. Dagtilbudsområdet er faktisk i opgaveomfang vokset med 50% siden vuggestueopgaven kom ind for ca. 6-7 år siden. Dette afspejles også i udviklingen i indtægter set i forhold til de andre områder, hvor dagtilbud i 2013 udgjorde under 14 % af vore samlede indtægter og i 2019 ligger over 20 %.

Det er stadig forventningen at pris- og lønudviklingen løber stærkere end indtægtsudviklingen. Særligt udsigten til større tyske lønstigninger, der også smitter af på reguleringen for de medarbejdere, som er på "danske" overenskomster vækker bekymring.

Og hele bygge- og boligmarkedet er i en sådan udvikling, at vi også her oplever meget store stigninger på såvel drift som anlæg. Og det skal ses i kombination med vor gamle bygningsmasse, hvor store renoveringsbehov står på dagsordenen næsten overalt.

De igangsatte besparelser på de to lærerområder har hidtil været med til at dæmpe underskuddet, men under de nuværende overenskomster er det vanskeligt at komme videre ad den vej, da skolerne allerede får minimale timeresurser stillet til rådighed.

DANSK VOKSENUNDERVISNING I SYDSLESVIG

ved konst. sekretær Karina Holm Weiß

Dansk Voksenundervisning er det centrale sted i Sydslesvig, der tilbyder undervisning til voksne inden for et bredt spektrum af fag og emner. Voksenundervisningens øverste organ er Repræsentantskabet, der består af 35 delegerede fra et stort antal danske organisationer og institutioner i Sydslesvig og de hermed samarbejdende frisere. Repræsentantskabet vælger et nævn på syv medlemmer for et år ad gangen. Voksenundervisningsnævnet fungerer som forretningsudvalg for Repræsentantskabet.

Nævnets formand er Erik Andresen (Danmarks Lærerforening i Sydslesvig), næstformand er Jens M. Henriksen (Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.).

De øvrige nævnsmedlemmer er Blide Kürstein Borg (Den Slesvigske Kvindeforening), Erika Jentzen (DSH - Foreningen af Aktive Kvinder), Maike Lohse (Sydslesvigsk Forening e.V.), Kerstin Meinert (Sydslesvigsk Forening for Ejdersted amt) og Helga Light Braun (SSF for Gottorp Amt).

SÆSON 2019-2020

Også i denne sæson tiltrak et stort udbud af kurser inden for emnegrupperne sprog & litteratur, kunst/kultur & musik, motion & bevægelse, håndarbejde/håndværk & kreativitet et stort antal deltagere fordelt over hele Sydslesvig. I sæsonen 2019-2020 blev der udbudt i alt 323 kurser med 6.480,01 lektioner. 3.568 kursister deltog i aktiviteterne; gennemsnitsligt er det cirka 11 personer per kursus.

De 323 kurser er fordelt med 169 kurser i Flensborg, 26 kurser i Nordfrisland, 55 kurser i Rendsborg-Egernførde og 73 kurser i Slesvig-Flensborg.

Danskkurser udgør som altid den største del med 213 kurser, hvilket svarer til 66 % af alle udbudte kurser. Derudover er der mange kurser på områderne "Motion & Bevægelse", "Håndarbejde/håndværk & kreativitet" og "Musik".

Kursusvirksomheden blev i budgetåret 2019 støttet med ca. 84.300,00 Euro i offentlige tilskud - svarende til cirka 21,7 % af de samlede udgifter til Voksenundervisningen.

På grund af Corona måtte mange kurser afbrydes i marts, og med baggrund i de nye regler, der skal overholdes som følge af Corona, besluttede vi at afslutte sæsonen allerede midt i maj 2020. Vi har dog givet mulighed for afholdelse af sommerkurser på Dansk Centralbibliotek og Jaruplund Højskole, hvis lovgivningen tillader det, og en del undervisere har valgt at færdiggøre deres kurser i starten af den nye sæson, såfremt det er muligt. Den tidlige afslutning af sæsonen har medført et lavere antal kurser i denne sæson og færre afholdte kursustimer end sædvanligt. Vi håber, den kommende sæson kan starte op under nogenlunde normale forhold, så vi kan vende tilbage til det sædvanlige antal årlige kurser i den kommende sæson.

Statistik 2019-2020					
Emne			Kurser	Deltagere	
Dansk sprog			213	2.192	
Dansk litteratur			4	38	
Frisisk			5	41	
Øvrige sprog			8	60	
Motion & bevægelse			53	640	
Håndarbejde/håndværk & kreativitet			19	142	
Kunst & kultur			4	191	
Musik, kor & orkester			9	159	
Aktive pensionister			4	83	
Andet			3	22	
I alt			322	3.568	
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Kurser	393	393	317	348	322
Deltagere	4.361	4.276	3.474	3.862	3.568

FAMILIESPROGKURSERNE

Familiesprogkurserne er et samarbejde mellem Sydslesvigsk Forening og Dansk Skoleforening for Sydslesvig. De har etableret sig som en fast bestanddel af Voksenundervisningens udbud i Sydslesvig. Kurserne afholdes fire gange om året og består af intensiv sprogundervisning for familier fra mindretallet. Der er undervisning både for begyndere og øvede samt årtidsrelaterede workshops, hvor forældre og børn lærer med og af hinanden om dansk sprog og kultur. Der er blevet afholdt tre familiesprogkurser i denne sæson, da vi har måttet aflyse vores sommerkursus pga. Corona.

AFSLUTNINGSARRANGEMENT FOR SÆSONEN 2019-2020

På grund af Corona måtte vi desværre aflyse vores afslutningsarrangement i år.

ÅRSMØDE

På grund af Corona er årsmøderne i 2020 blevet udskudt.

VOKSENUNDERVISNINGENS HJEMMESIDE

På Voksenundervisningens hjemmeside findes der en aktuel kursusliste, alle kursussteder, ledere og lærere samt alle informationer om Voksenundervisningen. Derudover er det muligt direkte at tilmelde sig til de enkelte kurser via hjemmesiden: www.voksenundervisning.de

LADELUND UNGDOMSSKOLE

ved konst. forstander Tore Bock

Ladelund Ungdomsskole er Skoleforeningens egen og Sydslesvigs eneste efterskole. Skolen er skænket af A.P. Møller Fonden og runder i næste år 40 års jubilæum for grundstensnedlæggelsen.

I tidernes løb har skolen til stadighed udviklet sig. Den sidste væsentlige forandring har været indførelse af fem linjefag for to år siden, som alle har etableret sig. Men udviklingen stopper jo aldrig og under indtrykket af Skoleforeningens økonomiske pres blev der også rejst spørgsmål, om Ladelund Ungdomsskoles fremtid. I sidste år gik en lille gruppe af skolens personale i gang med at tænke skolens potentiale på ny og på at finde nye muligheder til at udnytte skolens ressourcer og struktur fuldt ud. Der tænkes bl.a. i boligkoncepter for elever og en bredere erhvervsforberedelse. I år fortsættes dette tankearbejde og de første beslutninger er ved at blive søsat for at give sydslesvigske elever et endnu bredere dannelsesudbud på en unik skoleform syd for grænsen.

I sidste og i dette skoleår har skolen været booket ud. Der er i år igen en venteliste med elever, der venter på at komme ind. Vi vil gøre vores indsats for at denne positive udvikling vil fortsætte i de kommende år.

Skoleår 2019 lagde vi ud som vi plejer med en del forskellige oplevelser, udflugter og arrangementer (klatrepark, skøjtehal, biograf, åbne weekender m.m.), men endte, som alle steder, med en længere lukningsperiode pga. Coronavirus inden sommerferien. Det var planlagt at køre til Esbjergområdet i forbindelse med 100-års aktiviteterne for genforeningen. Vi håber på at få lov til at gennemføre ekskursionen i 2021.

Dette skoleårs første tre dage gik med at ryste sammen og med en ekskursion til Hallig Oland, som alle elever og lærer nød i fineste solskin. I årets gang venter der bl.a. sundhedsuger, skovtur, endagstur i skihal og forskellige festaktiviteter.

På personalefronten holdes teamets kerne samlet med kun ganske få udvekslinger. Efter 15 år som forstander for Ladelund Ungdomsskole gik Hans Jochimsen fra bord i en velfortjent pension. Han efterfølges af Tore Bock, der efter sit første år ved roret fik kontrakten forlænget for nuværende skoleår. Inden for lærerværelset var der mange ansøgere til to årsvikariater og det lykkedes hurtigt at finde passende kandidater: Lena, som var årsvikar allerede i sidste år, har efter bestået eksamen fået kontrakten forlænget med ét år. Marten er et nyt ansigt i Ladelund og supplerer mandskabet med et frisk eksamensbevis fra seminarieret.

Vi glæder os til et spændende og forhåbentlig sundt og raskt skoleår.

Ungdomskollegiet

ved forstander Allan Pedersen

Ungdomskollegiet på Marienhölzungsweg i Flensborg blev efter en indsamling i Danmark overdraget til Skoleforeningen i 1971. Det har siden været hjem for fjerntboende unge, som har søgt uddannelse i byen. Herudover har elever efter skolernes eller PPRs indstilling kunnet optages. Ungdomskollegiet har en bestyrelse bestående af tre forældre, to repræsentanter fra Duborg-Skolen, en repræsentant fra Styrelsen, to beboere og en medarbejder samt forstander.

I skrivende stund er alting lidt anderledes. Den særlige muntre og hektiske stemning, der normalt hersker op til sommerferien, mangler. Kollegianerne er drypvis flyttet ud, efterhånden som deres undervisning er ophørt, og studenterne sagde vi farvel til ved et lille arrangement den dag, de fik huerne på. Årsagen til det hele er naturligvis coronaen. Det nye ord i den danske ordbog er nudging, et kærligt skub; pile og markeringer på vægge og gulve skal få de unge til at optræde hensigtsmæssigt og holde afstand. Normalt ser vi det ellers som en styrke, at kollegianerne har social kontakt på tværs af årgang, alder og køn.

Det eneste positive, der er kommet ud af situationen er, at en af vores køkkenassistenter blev frigjort til andet arbejde, og hun nu har malet alle gange i huset og også enkelte værelser og aktivitetsrum. Skoleforeningen har refunderet 2 måneders forældrebidrag, fordi vi har været lukket.

Det har ellers været et spændende skoleår. Kollegiet har næsten været fyldt, og da alting pludselig stoppede i marts, havde vi netop afholdt kollegieweekend, hvor de unge i stedet for at tage hjem om fredagen blev weekenden over til hygge og socialt samvær. Vi har flest Duborg-elever boende, men heldigvis stadigvæk også lærlinge og andre unge, som tager et frivilligt socialt år.

4 lærerstuderende, 1 fra Skive og 3 fra Silkeborg, har boet hos os i 3 måneder, hvor de under praktikopholdet på Gustav Johannsen Skolen også engagerede sig i mindretalsarbejdet og i øvrigt brugte de mange kulturtilbud, Flensborg byder på. Vi ser frem til at være værter igen næste skoleår, fordi de unge studerende bidrager med et friskt pust på vores institution.

Kollegiets tre gæsteværelser har i øvrigt generelt været godt belagt med besøgende fra Sydslesvig og Danmark.

35 elever fra heldagsskolen på Gustav Johansen Skolen har 5 dage om ugen spist deres middagsmad hos os, og vi håber, arrangementet kan forsætte næste skoleår. Børnene giver liv i huset om eftermiddagen. Vi kan se, de er glade for maden, og at de ofte glemmer at gå hjem, fordi de bliver til et spil bordfodbold med kammeraterne.

Ungdomskollegiet fylder 50 år i 2021, og det ser vi frem til at fejre. Samtidig håber vi, at det kan blive en anledning til at den gamle bygning shiner lidt op, og at nogle af de gamle møbler udskiftes. Også kollegiets internet skal nævnes her. Det har en begrænset kapacitet, og i lyset af den sidste tids nedlukning, hvor en stor del af undervisningen er foregået online, er der behov for at finde en løsning med en hurtig og stabil netadgang til de unge.

Bestyrelsen har optaget 40 elever til næste skoleår, vi forventer dog, at der kommer flere til efter ferien, for også den proces har været ramt af corona. I det kommende skoleår ønsker to elever fra Viborg, som skal tage 10. klasse på Duborg-Skolen, at bo hos os. Det glæder vi os til, og jeg kan fortælle, at vi allerede har fået forespørgsler fra Danmark om muligheden for at bo på Ungdomskollegiet i skoleåret 21/22.

Til slut vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke Ungdomskollegiets bestyrelse for deres deltagelse og engagement.

Jaruplund Højskole

ved forstander Karsten B. Dressø

Jaruplund Højskole – FEM ÅR I TRÆK MED FREMGANG

Jaruplund Højskole kan for femte år i træk melde om fremgang. Fremgang på antallet af vores danske kursister, kursister på kurser lavet i samarbejde med andre, årselev tal, øget indtjening og dermed et regnskab der blev på lidt over 100.000,- euro bedre end budgetteret. Dette på trods af renoveringer, vedligeholdelsestiltag og diverse indkøb.

Som tidligere år har det kun været muligt at opnå resultaterne ved en fælles indsats fra alle medarbejdernes side. Vores planlagte 13 ugers Minority Changemaker Programme (MCP) i foråret 2020 er grundet situationen med Corona virusset udskudt til foråret 2021. I fortsat tæt samarbejde med Grænseforeningen arbejdes der på at finde et økonomisk grundlag for gennemførelsen af kurset i 2021 og frem. Mere om det i årsskriftet.

ANTAL GÆSTER, KURSISTER PÅ KORTE KURSER OG ÅRSELEVER (ÅE)

Analog de tidligere år er vores tal opgjort i

- et total antal gæster på Jaruplund Højskole til forskellige arrangementer (inkl. vores kursister),
- antallet af kursister som er kommet til kurser på baggrund af vores kursuskatalog (kortkursus kursister primært fra Danmark)
- samlet antal af kursister. Det vil sige, øvrige kursister som vi har haft på kurser udarbejdet i samarbejde med danske lokalforeninger og andre inkl. vores kortkursus kursister samt
- vores antal ÅE.

Det totale antal gæster. Vores målsætning for antallet af gæster på Jaruplund Højskole for 2019 var på mellem 3.500 til 4.000, hvilket vi igen i år har overgået. Vores totale antal gæster inkl. kursister, har været på 4.845 gæster til forskellige arrangementer og kurser (mod 5.051 sidste år). Det lidt mindre antal skyldes primært plads mangel, da vi har haft flere kurser, og at kursister/gæster i forbindelse med udlejninger var her længere. Tallet omregnet pr. dag i 365 dage, blev på 36,2 gæster pr. dag mod knap 32 gæster pr. dag i 2018.

Antal kursister til kurser jf. vores kursuskatalog (kortkursus kursister). Vi havde igen udvidet vores kursustilbud, idet vi først i foråret 2020 skulle gennemføre MCP (langt kursus). Vi kom op på i alt 894 kursister tilmeldt/deltaget i vores kursusprogram for 2019 (mod 723 i 2018). Kursister der primært kom fra Danmark, og som deltog på de mange forskellige kurser, som vi udbød i 2019.

Samlet antal af kursister på kurser lavet i samarbejde med danske foreninger, andre og kurser i weekender, kursister på dansk familiekursus og andre dansk kurser, inkl. vores kortkursus kursister, blev på 1.125 (mod 819 i 2018). Det er næste en fordobling i forhold til 2015, hvor vi havde omkring 600.

Årselever(ÅE). Ved opgørelsen af antal ÅE (en elev i 40 uger = 1 årselev), er vi i 2019 nået op på 28,64 ÅE, hvilket også er en fremgang (26,4 ÅE i 2018). Fortsat et flot resultat, taget i betragtning af, at vi ikke har haft et langt kursus (kursus over 12 ugers varighed), men kun har opnået det via korte kurser (kurser af en til tre ugers varighed).

MINORITY CHANGEMAKER PROGRAMME (13 UGERS PLANLAGT KURSUS FORÅRET 2020)

Med henvisning til sidste års Årsskrift, fik vi i løbet af 2018 en ny mulighed for, i tæt samarbejde med Grænseforeningen, at udvikle og tilbyde et 13 ugers kursus i foråret 2020 under titlen "Minority Changemaker Programme". Et utrolig spændende kursus målrettet unge mennesker fra de europæiske mindretal, og unge med interesse for mindretal. I den grad en levendegørelse af "Mindretallenes hus" som alle i såvel det danske, frisiske og tyske mindretal kan være stolte af. Et kursus hvor 100 års erfaringer sammen med andre mindretals erfaringer stilles til rådighed for unge fra de europæiske mindretal samt andre interesserede. Dette med henblik på at danne og uddanne unge mennesker i rammen af dansk højskole tradition. Kurset suppleres med input fra Syddansk Universitet, så de unge mennesker der ønsker det, får mulighed for at opnå ECTS point.

Målet er, at de unge mennesker efter endt kursus bliver konstruktive ambassadører for mindretallene og dermed bedre rustet til at tage dialogen i EU. Den fremtidige mindretals dialog der vil komme i forbindelse med, at man i februar 2020 overrakte resultatet af Minority SafePack (indsamling af 1,2 million underskrifter) til den nye EU kommission. Vi på Jaruplund Højskole, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, det danske mindretal og Grænseforeningen ville dermed være bidragsydere, til noget der er langt større end os selv, og gøre vores til, at synliggøre værdien af mindretal der lever i fredelig sameksistens med flertallet. Der blev med succes gennemført enkelte Minority Labs hen over weekender i efteråret 2019 forskellige steder i Europa.

På trods af at Grænseforeningens projektleder henover sommeren 2019 blev udskiftet, lykkedes det at få i alt 40 tilmeldte, og i detaljer at få planlagt et godt og kvalitativt kursusforløb.

Desværre blev verdenen ramt af Covid-19 med deraf følgende tiltag og begrænsninger. Det betød, at vi op til påbegyndelsen ultimo marts 2020, indledningsvis udskød opstarten til efter påske. Da det fortsat ikke var muligt at lukke op for at samle ca. 14 forskellige nationaliteter til forårets MCP kursus, besluttede vi i tæt samarbejde med Grænseforeningen og Skoleforeningen at udskyde kurset til foråret 2021.

I den mellemliggende tid arbejder Grænseforeningen med udarbejdes af bl.a. ansøgning til Sydslesvig udvalget med henblik på at etablere et treårigt projekt. Vi har også haft møder med Region Syddanmark, der har vist stor interesse for MCP, og vi forventer at fortsætte samt udbygge dette grænseoverskridende samarbejde. Skoleforeningen vil bistå os og Grænseforeningen i formidling af projektet til regeringen i Kiel. Det faktum at Tyskland overtager EU formandskabet i efteråret 2020 kan yderligere gøre det interessant for Tyskland at være en del af projektet.

VORES REGNSKAB

Regnskabet for 2019 blev et underskud på 67.000,- euro mod et budgetteret underskud på 170.000,- Euro. Et flot resultat der blev nået via øget kursist indtægt, besparelse af en LÆ stilling i efteråret og en barselsvikar i køkkenet samt fokus på omsætning og udgiftsstyring.

I regnskabet er også indeholdt omkostninger til planlagte vedligeholdelse og bl.a. nye lydabsorberende lofter i den gamle spisesale, gardiner i spisesalen og i dagligstuen, udskiftet råddent træværk ved foredragssalen, køb af nyt flygel til dagligstuen i november 2019 og dækken m.m. til det nye flygel i konferencen. Et flygel som vi købte med støtte fra Sydbank og Fabrikant Mads Clausen fonden i februar 2019. Herudover har vi investeret i 4 nye cykler til udlån til kursister, nyt stort fladskærms TV i Cafeen,

fået omposteret 31 værelsesstole, sofa og stole i læsehjørnet samt fået nyt filt på et stort billardbord, som vi modtog i gave.

PERSONALE

Vi sagde sidst i juni farvel til to ud af vores fire LÆ, Lars Sørensen der gik på pension, og Anna Katharina Gartner der kom tilbage til folkeskolen i Skoleforeningen. Jeppe Kirkegaard tiltrådte som afløsning for Anna, og ved en fælles indsats blev det muligt at flytte genbesættelse af Lars stilling til 1. februar 2020, hvor Simon Møller begyndte. Det medførte også, at vi dermed kunne spare 5 mdr. LÆ løn i regnskabet for 2019.

Igen i år skal lyde en stor ros til alt personalet på højskolen, for den indsats der er ydet i 2019 og fortsat ydes i 2020.

STØTTEKREDSEN

Jaruplund Højskoles Støttekreds har også i år været et aktiv. Der er nu i alt 90 registrerede medlemmer. Udvalget for Støttekredsen har gjort et stort stykke arbejde, og har arrangeret forskellige arrangementer. Det er bl.a. lykket i begyndelsen af februar at lave den første ungdomsfestival på Højskolen. En aktivitet som vi håber at gennemføre en gang om året fremadrettet.

Det kan varmt anbefales at støtte op om de forskellige oplevelser, for det er fortsat vigtigt for Jaruplund Højskole at være forankret i det danske mindretal og vores mange brugere fra Danmark.

FREMADRETTET

Vores kortkursusprogram for 2020 blev for første gang offentliggjort allerede ultimo oktober. Vores over 500 tilmeldte til højskolens nyhedsbrev fik information om dette, hvilket medførte at nogle af kurserne i februar bl.a. Opera kurserne hurtigt blev udsolgt. 2019 blev også det første år, hvor vi selv printede vores fælles brochure over alle kurserne, og har kunnet tilrette dem i takt med at kurserne blev udsolgt eller ændret samt sparet et ikke ubetydeligt beløb. Dette vil vi også gentage i 2020.

Som afslutning kan jeg fortælle, at vi gik ud af 2019 med 331 tilmeldte vores korte kurser i programmet og inkl. kurser til foreninger var der den 31.12.2019 i alt 435 tilmeldte. Ved udgangen af 2018 var der godt 300 til 2019 programmet. Det tydede på at vi ville få endnu et fantastisk år og måske en ny fremgang for 2020, men resultatet for 2020 er meget usikkert.

Grundet Covid-19 og der deraf fastsatte retningslinjer, sendte vi vores operakursister hjem fredag den 13. marts fremfor først søndag den 15. marts. Vi aflyste også det efterfølgende Litteraturkursus, der skulle begynde den 16. marts og skubbede indledningsvis opstarten af MCP.

Vi lukkede derefter ned til en minimumbemanding og analog andre, har vi flyttet arrangementer til efteråret og kun bemanded skolen på kontoret og med vores pedel. Vores LÆ og undertegnede bruger tiden til planlægning og beskrivelse af kurser til programmet for 2021 samt besvarelse af mails fra vores kursister samt andre af de daglige opgaver. Vores LÆ møder er alle foregået virtuelt, i respekt for de restriktioner der er besluttet.

Vi har set os nødsaget til at aflyse/flytte vores rejsekursus til Grønland sidst i juni og vores familiekursus til 2021.

Idet grænserne først bliver åbnet den 15. juni, har vi også måtte aflyse et par andre kurser sidst i maj/først i juni. Det gode er, at vi får mulighed for at gennemføre vores planlagte sommerkurser begyndende med Genforeningskursus den 6. juli. Programmet der indeholdt deltagelse i de aflyste fejringer, er blevet rettet til, og vi glæder os til at modtage vores kursister.

Covid-19 har medført en del aflysninger, men også en del nye tilmeldinger. Som der ser ud her den 8. juni, er vi i alt 103 færre tilmeldte til årets kurser end vi var primo marts. Efterhånden som der åbnes mere og mere op kommer der løbende nye tilmeldinger, hvilket er positivt.

AFSLUTNING

Jeg må igen i år sige/skrive, at der er et rigtig godt samarbejde med vores bestyrelse, skoleforening, Driftsrådet og vores støttekreds. Det er fortsat en fornøjelse at være forstander og samarbejde med de 14 engagerede medarbejdere, der ved fælles indsats på såvel hverdage, helligdage og i weekender, sommer som vinter, giver vores kursister en god oplevelse af Sydslesvig og Jaruplund Højskole, og dermed er gode ambassadører for det danske mindretal i Sydslesvig.

